

Opinia națională

Consens și solidaritate

Într-o problemă fundamentală pentru societatea românească

Forumul național pentru susținerea procesului de aderare a României la Uniunea Europeană

La Palatul Parlamentului au avut loc vineri, 14 februarie 2003, lucrările Forumului național consacrat susținerii procesului de aderare a României la Uniunea Europeană.

În prezidiu au luat loc președintele României, **Ion Iliescu**, Prea Fericitul Teoctist, Patriarhul României, președinții celor două camere ale Parlamentului, **Nicolae Văcăroiu** și **Valer Dorneanu**, primul-ministru **Adrian Năstase**, președintele Academiei Române, **Eugen Simion**, și guvernatorul Băncii Naționale a României, **Mugur Isărescu**.

La lucrări au participat reprezentanți ai partidelor politice, societății civile, patronatorilor și sindicatelor, ai cultelor religioase, mediului academic, științific, universitar, personalități din domeniul culturii și creației artistice, reprezentanți ai mass-media.

A participat prof.univ.dr. **Aurelian Bondrea**, președintele Fundației *România de Măine*, rectorul Universității *Spiru Haret*.

A fost prezent și ministrul afacerilor externe al Portugaliei, **Antonio Martins da Cruz**, aflat în vizită în țara noastră.

Lucrările au fost deschise de președintele **Ion Iliescu**, care a subliniat importanța Forumului pentru procesul de aderare a țării noastre la UE, eforturile pe care le comportă și necesitatea implicării tuturor componentelor societății în acest demers.

Șeful statului a militat pentru o Europă care să nu fie exclusivistă și limitativă, un proiect discriminatoriu, exprimând dorința țării noastre de a participa activ la definirea viitorului Europei, ca un proiect deschis, democratic și consensual.

Organizat la inițiativa președintelui **Ion Iliescu**, Forumul continuă tradiția reuniunii de la Snagov din 1995, când politicienii, societatea civilă, mediul academic și de afaceri, mass-media erau chemați să își dea acordul pentru începerea negocierilor de aderare la structurile europene.

La opt ani după momentul Snagov, președintele **Ion Iliescu**, liderul PSD, **Adrian Năstase**, președinții PRM – **Corneliu Vadim Tudor**, UDMR – **Marko Bela**, PNL – **Theodor Stolojan**, PD – **Traian Băsescu**, PUR – **Dan Voiculescu** și liderul grupului minorităților naționale, altele decât cea maghiară – **Varujan Pambuccian** au semnat **Pactul de acțiune solidară pentru aderarea României la Uniunea Europeană**, exprimându-și angajamentul ca, în toată perioada negocierilor pentru aderare, să-și orienteze propriile abordări și inițiative politice pentru participarea efectivă la noul proiect european, la definirea conceptului de Europă Unită și a bazelor sale constituționale.

De asemenea, participanții la Forumul național consacrat susținerii procesului de aderare la Uniunea Europeană au semnat o **Declarație** în care își exprimă dorința de a contribui la susținerea reformei interne și a demersurilor externe pentru accelerarea integrării României în UE și finalizarea acestui proces la 1 ianuarie 2007.

Reprezentanții partidelor politice, ai instituțiilor fundamentale ale statului, ai autorităților publice locale, ai sindicatelor și patronatorilor, ai organizațiilor profesionale, ai mediilor academice, universitare și de cercetare, ai cultelor religioase, ai mass-media și comunității oamenilor de cultură, știință și artă, ai altor componente ale societății civile apreciază că demersul de integrare a României trebuie aprofundat prin reafirmarea unei largi solidarități a societății românești.

Alocuțiunea Președintelui României Ion Iliescu

Domnule președinte al Senatului României, Domnule președinte al Camerei Deputaților, Domnule prim-ministru Distinși reprezentanți ai partidelor politice, Distinși reprezentanți ai societății civile, Doamnelor și domnilor,

Îngăduiți-mi să vă mulțumesc pentru receptivitatea pe care ați manifestat-o – prin prezența Dumneavoastră aici – la inițiativa organizării acestui Forum Național de susținere a procesului de aderare a României la Uniunea Europeană.

Rățiunea de fond a organizării unui asemenea Forum este dată de susținerea pe care majoritatea covârșitoare a cetățenilor României o acordă efortului de integrare a țării noastre în Uniunea Europeană, exprimând, în acest fel, opțiunea strategică pe care o avem de urmat în politica internă și externă a statului nostru. Această susținere explicită și legitimează nevoia de mobilizare, în perioada următoare, prin forța unui consens cât mai larg, a tuturor resurselor de inițiativă constructivă și acțiune responsabilă de care dispune societatea românească, pentru valorificarea unei șanse istorice unice.

Pe de altă parte, sperăm că – prin dezbaterile și concluziile sale – acest Forum va da o nouă energie națională parcurgerii drumului care a mai rămas până la integrarea europeană.

Este meritul tuturor componentelor societății românești, deopotrivă din viața politică și din societatea civilă, că integrarea țării noastre în Uniunea Europeană a fost privită și înțeleasă dintr-un început de poporul român ca o garanție a stabilității și dezvoltării durabile, a coeziunii economice și sociale, a accelerării procesului de modernizare a României și democratizării profunde a societății românești. Astăzi, știm cu toții mai bine că spațiul european unit are o identitate specifică, exprimată prin valori fundamentale, cum sunt: demnitatea umană, libertatea, democrația, statul de drept și respectarea drepturilor omului, toate stând la baza unei

Alocuțiunea Primului ministru Adrian Năstase

Domnule Președinte al României, Preafericirea Voastră, Domnilor președinți ai Parlamentului, Domnule președinte al Academiei Române, Domnule guvernator al Băncii Naționale, Domnilor președinți de partide, de sindicate, de patronate, Stimai colegi parlamentari, Doamnelor și domnilor,

Doresc mai întâi să-I felicit pe **domnul Președinte Ion Iliescu**, pentru inițiativa convocării acestui Forum. Momentul ales pentru organizarea acestui dialog național pe tema integrării este extrem de potrivit.

Summit-ul de la Copenhaga a confirmat 2007 ca obiectiv comun al României și Uniunii Europene pentru aderarea la Uniunea Europeană. **România este privită ca un partener credibil**, capabil să își respecte obligațiile asumate.

Suntem în fața unei **etape noi** în parcursul integrării noastre europene. Această etapă presupune noi ținte și noi eforturi. De aceea este necesar să **revitalizăm consensul politic** în jurul obiectivului integrării și al măsurilor ce decurg din acest obiectiv.

De altfel, confirmarea acestui consens este și o așteptare a Uniunii Europene, ca o garanție a continuității procesului de pregătire a României pentru aderare, dincolo de ciclurile electorale și ținând seama și de

unele dintre dificultățile de parcurs, în unele dintre țările membre ale Uniunii.

Europa a fost începând cu 1989 o aspirație esențială a fiecăruia dintre noi. Simbolic, aspirația de a fi integrați structurilor europene a tradus dorința noastră de bunăstare, de apartenență la un spațiu de valori și la un model de civilizație.

În momentul de față intrăm într-o etapă în care nu ne mai raportăm la Europa ca la un model abstract și la un deziderat. În această nouă fază de evoluție integrarea a devenit un **proces foarte concret de acomodare a societății românești la standardele Uniunii**. Practic integrarea europeană nu este doar o direcție de politică externă, **ci va fi dominantă politica internă a următorilor ani**.

Este momentul să aducem **Europa aici, la noi acasă**.

Eforturile noastre viitoare nu trebuie privite ca exerciții impuse de integrare. Le facem în primul rând pentru noi, pentru economia și societatea românească, pentru cetățeni, pentru bunăstarea lor. Aceasta este filosofia care trebuie să stea la baza acțiunii noastre.

Ultimii doi ani au reprezentat o perioadă cu realizări certe și notabile în toate domeniile. Ele au condus la redobândirea încrederii și revigorării relațiilor politice cu Uniunea Europeană.

Măsurile pe care le-am luat, atât în ceea ce privește pregătirea internă, cât și pentru îmbunătățirea imaginii externe a României au fost încununată de succese remarcabile precum: recunoașterea dreptului de liberă circulație a cetățenilor români în spațiul Schengen, invitarea la NATO și obținerea unui calendar precis din partea UE pentru ca România să devină membru cu drepturi depline, începând cu anul 2007.

Următorii doi ani au o miză extrem de importantă. Va trebui să încheiem negocierile până la sfârșitul anului viitor astfel încât, în intervalul rămas până în 2007, să ne concentrăm pe finalizarea proceselor de reformă și a tuturor procedurilor formale necesare aderării.

(Continuare în pag. 3)

(Continuare în pag. 2)

LICENȚA

Evenimentul care a dominat, în aceste zile, ansamblul preocupărilor didactice, dar și ambianța cotidiană

la Universitatea Spiru Haret

Pagina 8

Alocuțiunea Prea Fericitului Teoctist, Patriarhul României

Exceleța Voastră, Domnule președinte al României, Exceleța Voastră, Domnule prim-ministru, Onorat prezidiu, Doamnelor și domnilor,

Ne regăsim, astăzi, aici, sub cupola Palatului Parlamentului, slujitori și credincioși ai Bisericii și cultelor din România, încercând să ne „integrăm” noi înșine în gândirea dvs,

pentru a ajunge, împreună, la o părere convergentă privind viitorul pe care ni-l dorim cu toții pentru poporul nostru, ai cărui fii suntem. Împlinim această lucrare, așa precum au făcut-o și înaintașii noștri, cu alte prilejuri, în momente istorice din viața atât de zbuciumată a țării noastre, cu conștiința responsabilității foarte mari pentru prezentul și viitorul națiunii noastre. Am răspuns amabile invitații a Domnului Președinte al României de a participa la acest Forum, voind să arăt și prin aceasta că prețuiesc înțelepciunea adânc înrădăcinată în sufletul nostru românesc, exprimată în acea chemare lăuntrică de a ne aduna și a reflecta împreună la mai binele poporului român.

M-am bucurat să aud astăzi, aici, ca și cu alte prilejuri similare, cuvinte atât de frumoase despre dezvoltare, despre reformă, despre

progres, despre valorile europene; toate acestea ne farnecă și ne atrag. Trebuie să luăm aminte că toate își au izvorul în interiorul ființei omenești, al gândului lui, al inimii lui, al ființei aceleia lăuntrică, care creează tot ceea ce este adevăr, bunătațe și frumusețe veritabilă, ca reflectare a adevărului, bunătații și frumuseții desăvârșite, care sunt atribute doar ale lui Dumnezeu.

De-a lungul frământății și, de multe ori, tragicei noastre istorii, înaintașii noștri au avut întotdeauna, în viața lor tot atât de involburată ca și cea din vremea noastră, puterea de a urca piscurile regășirii lor, ale unității lor, pentru a salva ceea ce era mai prețios nu doar în ceea ce privește lumea materială, ci și în dănuirea lor spirituală, a vieții lor religioase.

(Continuare în pag. 2)

Consens și solidaritate

Într-o problemă fundamentală pentru societatea românească

Forumul național pentru susținerea procesului de aderare a României la Uniunea Europeană

Alocuțiunea Primului ministru Adrian Năstase

(Continuare din pag. 1)

Acest calendar dificil nu este impus, pe de o parte, de anumite întârzieri din trecut, dar vreau să vă asigur că este vorba și de un calendar care ține chiar de calendarul Uniunii Europene, de schimbările ce vor avea loc în anul 2004 la nivelul acestei organizații. Vreau să vă asigur însă că accelerarea negocierilor pentru închiderea unor capitole problematice, ca agricultura sau politicile regionale, nu va însemna în nici un caz că vom trata aceste negocieri în mod superficial, ci vom ține cont și vom apăra interesele pe termen lung ale României.

Știm ce avem de făcut și vom fi consecvenți și tenace în adoptarea și aplicarea tuturor măsurilor necesare integrării.

Suntem hotărâți să abordăm în acest an foarte decis trei dosare: **obținerea statutului de economie de piață funcțională, reforma sistemului judiciar și întărirea capacității administrative.** Confirmarea progreselor noastre în aceste trei domenii în raportul de țară al Comisiei UE ne-ar putea permite încheierea negocierilor în 2004.

Vreau să subliniez faptul că în măsura în care nu vom reuși să încheiem negocierile în 2004, lucrurile ar putea să fie extrem de complicate pentru noi. Se va schimba componența Comisiei Europene, Uniunea Europeană va trece de la o configurație restrânsă, de 15 membri la o configurație de 25 de membri, procesul de ratificare, oricum, va fi mai dificil, dar s-ar putea să avem dificultăți suplimentare cu o nouă configurație, care, așa cum spuneam, va reprezenta nu interesele a 15 țări, ci interesele a 25 de țări. De aceea, este atât de important ca noi să finalizăm negocierile până la jumătatea anului viitor. De la jumătatea anului viitor, mai departe, începe deja fixarea noii componențe a Comisiei și va exista și un anumit blocaj determinat chiar de procesul alegerilor pentru Parlamentul European.

Stimați participanți,

Evoluțiile economice din ultima perioadă ne permit să fim optimiști în legătură cu ținta noastră de a obține din partea Comisiei calificativul de **economie funcțională de piață.**

Anul 2003 va continua perioada de creștere economică și de reducere a inflației și a deficitului bugetar, urmând ca, în 2004, inflația să atingă o singură cifră. Vom accelera procesul de privatizare, care se va focaliza în special asupra obiectivelor aflate în sectorul industrial, energetic și agricol.

Vom acționa pentru eliminarea barierelor administrative din calea creării de noi firme și a ieșirii de pe piață. Eliberarea titlurilor de proprietate pentru terenurile agricole și forestiere a cunoscut o amploare deosebită, iar pentru anul 2003, avem în vedere încheierea, în linii generale, a emiterii și înmânării titlurilor de proprietate, excepția constând în cazurile aflate pe rolul instanțelor judecătorești.

În următoarele luni, dorim să realizăm progrese semnificative în aplicarea unor politici ale liberei inițiative și concurenței, conforme cu cerințele comunitare, ale unei piețe libere.

Pentru integrarea avantajoasă în structurile industriale europene **regândim în acest moment concepția, strategia și instrumentele de politică industrială,** care să permită sporirea semnificativă a competitivității firmelor românești în raport cu cele similare din Uniunea Europeană și, pe această bază, creșterea economică durabilă.

Regândirea macrostructurii industriale trebuie să urmărească armonizarea cu evoluțiile și cu tendințele existente pe plan mondial, prin stimularea dezvoltării industriilor cu piață în expansiune, baze pe tehnologii de vârf, specifice „noii economii”, industrii care pot fi dezvoltate în cooperare cu firme străine de prestigiu.

Trebuie să producem ceea ce este competitiv pe piața externă, produse care își pot găsi nișe de desfacere în piața Uniunii Europene.

Să nu ne facem iluzii, nivelul foarte ridicat al exportului din ultimii ani se bazează, în mare măsură, pe o producție în lonn și este nevoie să dezvoltăm mult mai articulat politicile noastre industriale, astfel încât după finalizarea în linii mari a procesului de privatizare la nivelul industriei – nu includ aici zona energetică –, să putem acționa prin diverse facilități pe care să le acordăm, din punct de vedere fiscal sau mai amplu, din punct de vedere financiar, pentru anumite segmente care pot să aibă succes în zona de export.

În domeniul politicii financiare, vom aplica măsuri pentru continuarea reformei sistemului fiscal, în sensul reducerii impozitelor, taxelor și contribuțiilor, precum și pentru o mai echitabilă așezare a acestora pe categorii de contribuabili. Dorim, de asemenea, să îmbunătățim colectarea veniturilor bugetare, să reducem arieratele, să sporim calitatea managementului cheltuielilor administrației centrale și locale și să creștem transparența și eficiența utilizării fondurilor publice.

Calitatea administrației și a actului de justiție vor întări identitatea României ca țară membră a Uniunii Europene. Administrația noastră trebuie să aibă reguli de funcționare și de transparență compatibile cu Uniunea Europeană.

În acest sens, am elaborat o strategie de reformă a administrației publice. Administrația centrală și locală trebuie să fie cu adevărat în slujba cetățeanului, deoarece, când ne gândim la administrație, trebuie să ne gândim la capacitatea statului de a răspunde nevoilor și așteptărilor cetățeanului.

Pentru profesionalizarea efectivă a funcționarilor, astfel încât aceștia să fie capabili să răspundă cerințelor din Uniunea Europeană, vom mări semnificativ numărul experților în integrare europeană din ministere, prefecturi, consilii județene, consilii locale și primării, vom perfecționa la locul de muncă o parte din funcționarii publici, vom constitui Corpul Înalților Funcționari Publici.

Dorim să îi atragem în administrația centrală și locală și pe tinerii români care s-au specializat la instituțiile comunitare. Avem nevoie de tineri bine pregătiți, dinamici și inteligenți care, prin cunoștințele lor, să contribuie la drumul înainte al României.

Procesul de reformă al administrației nu trebuie să se producă numai de la nivelul central spre cel local, ci și în sens invers. Primării, consilierii locali sau județeni trebuie să învețe să contribuie la dezvoltarea comunității lor, să atragă fonduri, să realizeze proiecte, să își aloc resursele pentru investiții pe baza unei gândiri strategice pe termen mediu și lung. Este important să vă spun că toate aceste procese de reformă le realizăm împreună cu experții Uniunii Europene, astfel încât aceste linii strategice, aceste modificări să aibă un fundament acceptat la nivelul Uniunii Europene și să realizăm o masă critică a schimbărilor care să ne permită o altă percepție sub aspectul celor trei domenii pe care le-am menționat atât în raportul de țară, cât și în evaluările generale care vor fundamenta finalizarea negocierilor în lunile următoare pentru capitolele relevante.

Susținerea politică de care ne bucurăm din partea Uniunii Europene este dublată de un **volum considerabil de asistență financiară nerambursabilă,** orientată de comun acord spre domenii prioritare, precum agricultura și dezvoltarea rurală, infrastructura de mediu și transport, coeziunea economică și socială, securizarea frontierelor, consolidarea capacității administrative de a aplica **acquis-ul** comunitar.

Capacitatea ridicată de contractare a acestor fonduri trebuie să fie, în continuare, confirmată de rezultate în plan practic. Prin gestionarea eficientă a

asistenței comunitare, prin transparență și monitorizare, trebuie să **risipim orice semne de întrebare legate de capacitatea de a absorbi fonduri** de pre-aderare semnificativ sporite din 2004.

Vreau să vă asigur că la nivelul Guvernului vom trata cu deosebită atenție modul de utilizare a fondurilor comunitare și că orice încercare de a deturna aceste fonduri spre interese personale sau spre alte proiecte, chiar la nivel comunitar, dar în afara înțelegerilor cu Uniunea Europeană, va fi aspru sancționată.

Am discutat în această dimineață cu ministrul de externe al Portugaliei, care îmi spunea că, între problemele pe care le-au avut de rezolvat și foarte dificile, a fost și aceasta a utilizării fondurilor care vin de la Uniunea Europeană. Uneori procedurile sunt prea complicate, uneori banii vin foarte târziu, uneori nu se înțelege suficient de bine că există o componentă pe care trebuie să o asigurăm noi prin bugetele noastre și adeseori toate aceste chestiuni se întorc împotriva, pentru că, mai ales la noi, la nivel local, unii dintre colegii cred că va ploua cu bani în perioada următoare și că nu trebuie să facă decât să stea să aștepte ca acești bani să le vină pentru a-și rezolva diverse probleme în localitățile lor. Este vorba de proceduri extrem de complexe, avem nevoie de experți, de specialiști, și din acest punct de vedere, fără îndoială, va trebui să facem eforturi mai departe pentru a aduce cât mai mulți oameni tineri, specialiști în domenii de investiții, în structurile noastre. Vreau să vă asigur că vom trata această problemă deosebit de atent. Vreau să le spun celor care doresc să ne ajute să monitorizăm prin structuri ale societății civile organizate de unele partide politice că vom fi deschiși pentru structuri transparente, inclusiv la nivelul Parlamentului, care are structurile specializate, iar în ceea ce privește aceste fonduri, vreau să vă asigur că primii care sunt interesați în monitorizarea acestor bani sunt cei de la Uniunea Europeană, care au structuri de monitorizare extrem de dure și care asigură și după încheierea proiectului pentru o lungă perioadă de timp urmărirea felului în care s-au cheltuit banii.

Lupta anti-corupție va dobândi, începând cu acest an, o altă amploare. Această ofensivă nu este una de circumstanță. Avem în vedere un pachet complex de măsuri de ordin legislativ și în planul organizării interne a administrației, astfel încât să eliminăm rând pe rând toate posibilele focare de corupție. Ne vom angaja foarte curând răspunderea în fața Parlamentului pe un pachet de legi importante, care va cuprinde reglementări esențiale privind conflictele de interese, statutul funcționarilor publici și codul lor de conduită, regimul sancționar al unor fapte de corupție.

Inițial, doream ca săptămâna aceasta să aducem în fața Parlamentului acest proiect sau, eventual săptămâna viitoare, am dorit însă să organizăm anumite consultări cu partidele politice, cu grupurile parlamentare, care vor dori să discute aceste chestiuni înainte de a veni în fața Parlamentului pentru a ne angaja răspunderea pe această temă.

Transparența este pentru noi un factor cheie pentru diminuarea fenomenului corupției. Am introdus în ultima perioadă de timp măsuri de transparență în ceea ce privește cheltuirea banului public. Vom continua aceste demersuri.

Acolo unde există reguli clare și transparență, posibilitățile de manifestare a corupției sunt extrem de mici. Ne-am propus să restabilim încrederea populației și a mediilor de afaceri în capacitatea României de a funcționa potrivit regulilor, ritmului și calității mediului economic, financiar, instituțional, din țările Uniunii Europene.

Doamnelor și domnilor, Integrarea europeană înseamnă nu numai măsuri de pregătire internă ci și proiecte pentru viitor. În 2007 vom fi 27 de țări membre ale Uniunii Europene, iar România va fi printre cele 7 state mari ale Uniunii.

Acest statut ne obligă să gândim de pe acum rolul nostru în viitoarea Uniune și modul în care contribuim la construcția arhitecturii politice a continentului.

Ne propunem ca participarea României la etapa finală a dezbaterilor și deciziilor privind viitorul Uniunii Europene să fie mai vizibilă și să reflecte într-o măsură mai mare opțiunile noastre despre locul României în noua Europă. Ca stat semnificativ în viitorul edificiu al Europei Unite, ne propunem să contribuim la îmbogățirea politică, economică și ideologică a modelului de referință, matricea construcției europene.

Contribuția noastră la securitatea europeană și globală ne întărește convingerea că vom avea o poziție consolidată în viitoarea arhitectură democratică de decizie europeană.

Ne propunem să contribuim la crearea unei UE puternice într-o regiune sigură și să avem un aport semnificativ la aplicarea politicilor externe și de securitate comune. Este momentul să trecem cu încredere și responsabilitate în etapa confirmării rolului nostru în plan european și global. Avem o responsabilitate europeană concretă în relațiile cu vecinii noștri, cu partenerii din Est ai Uniunii Europene.

Viziunea noastră este aceea a unei **Europe sociale.** De aceea, ne pronunțăm pentru completarea avantajelor pieței libere cu politici de coeziune socială. Avem în vedere asigurarea securității sociale, și stimularea dezvoltării locale, reducerea decalajelor dintre regiuni.

Bunăstarea fiecăruia poate crește mai repede și mai sigur într-o societate în care fiecare se simte inclus și nu exclus, o societate a șanselor egale, a dezvoltării echilibrate, a solidarității și a dreptății sociale.

Doamnelor și domnilor,

În România, procentul de euro-optimiști este cel mai mare dintre statele candidate. Este firesc, totodată, să dorim ca cetățenii țării să fie **euro-realiști,** să proiecteze în cunoștință de cauză prezentul și viitorul european al României. Aderarea României la UE înseamnă, în primul rând, **responsabilizarea cetățenilor,** pentru a putea înțelege și susține mai bine acest proces.

Avem o **strategie de comunicare privind procesul de aderare,** al cărei scop este să informeze populația și diversele grupuri socio-politice asupra efectelor adoptării politicilor comunitare, asupra beneficiilor și costurilor acestui proces.

Vă propun să **contribuim împreună la înțelegerea și asumarea de către toți cetățenii României a drepturilor și responsabilităților** de a fi cetățeni ai Europei Unite.

Dialogul nostru de astăzi este foarte important. În demersurile sale, Guvernul dorește să lucreze în parteneriat cu partidele politice și cu reprezentanții societății civile.

Pactul de înțelegere pe care îl vom semna astăzi va avea un rol important în stabilirea principiilor și mecanismelor acestui parteneriat.

În încheiere, doresc să vă mulțumesc foarte mult pentru contribuția dumneavoastră la acest proiect național! Sunt convins că împreună – Guvern, partide politice, reprezentanți ai societății civile – vom reuși să avansăm rapid pe drumul integrării.

Alocuțiunea Prea Fericitului Teoctist, Patriarhul României

(Continuare din pag. 1)

Biserica Ortodoxă își are, cum bine știți, o țintă a ei, un scop al ei foarte bine definit, ce pune în valoare omul ca ființă creată de Dumnezeu după chipul Său și chemat la asemănarea cu El, printr-un proces neîntrerupt de continuă creștere duhovnicească. Cu deosebită grijă, Biserica îl însoțește pe om, pe parcursul vieții sale, de la naștere până la trecerea pragului acestei vieți, o viață ce nu-i poate rămâne indiferentă. Biserica nu rămâne indiferentă față de stările de decădere morală sau de alte stări care prejudiciază demnitatea și înșăși ființa omului, care este coroana creației lui Dumnezeu.

După cum cunoașteți și, de altfel, s-au făcut referiri chiar aici, suntem singura Biserică ortodoxă, de limbă și cultură latină, ceea ce ne face să ne simțim mult mai apropiați de celelalte popoare frățesti latine, care, chiar dacă sunt de credință catolică, totuși avem o bogăție spirituală comună, dar și un țel comun. Această latinitate a noastră ne-a îndreptățit să vrem să fim prezenți în Europa de multă vreme, prin sfinții și marii noștri cărturari și înaintași. Am fost deci europeni dintru începutul istoriei noastre ca și popor; mai mult, am fost, de multe ori și cu prețul sacrificiului suprem, chiar apărați ai culturii, civilizației și creștinătății europene.

De aceea, nu trebuie să ne subestimăm, ci trebuie să avem curaj în demersul nostru de a ne regăsi locul pe care îl merităm pe deplin în simfonia popoarelor unei Europe unite, pentru că avem ce să oferim valoros celorlalte popoare europene. Deși suntem o țară de credință majoritar ortodoxă, totuși se regăsesc aici și credinșii aparținând altor credințe cu care am conviețuit mai bine de o mie de ani, împărțându-ne preocupările unii altora. Suntem, am putea spune, din acest punct de vedere, o Europă în miniatură.

Am urcat în viața noastră, mai ales în ultimele cinci decenii dinainte de 1989, Golgote multe, dar pe care le-am traversat cu răbdare îndurătoare în fața lui Dumnezeu, așa cum scria Binecredinciosul Voievoz Ștefan cel Mare și Sfânt, când a fost biruit la Războieni, că „a vrut Dumnezeu ca să fim biruiți și oastea noastră să se zdrobească aici și să-i închinăm lui Dumnezeu o biserică”. Avem, deci, din acest punct de vedere, o moștenire unică în lume, cu toate că sunt încă foarte multe lipsuri.

Biserica Ortodoxă Română a cultivat spiritualitatea neamului nostru, cum spuneam mai devreme, a părat valoarea omului, viața sa, drepturile sale, dar nu numai atât. Ea și-a revendicat și drepturile ei, așa cum am făcut noi începând cu anul 1990, revendicând terenurile și bunurile bisericesti, pentru a putea astfel împlini opera de restaurare a patrimoniului bisericesc și pentru a desfășura activitățile noastre filantropice.

Profit de acest prilej pentru a mă adresa și tinerilor țării noastre, cei care va beneficia cel mai mult de roadele lucrării noastre de astăzi în direcția integrării României în structurile europene. Tinerii trebuie să aibă posibilitatea de a-și păstra ființa cea lăuntrică curată în această învolburare a progresului tehnicii și a civilizației, care nu este întotdeauna spre zidirea sa spirituală. Sigur că Europa ne aduce multe lucruri bune, pe care le salutăm, dar sunt și lucruri mai puțin bune sau chiar dăunătoare, care îl îndepărtează pe om de Dumnezeu și de fel de fel de păcate, pe care suntem datori să le combatem cu metodele pe care le avem de la Sfinții Părinți.

Ca o concluzie și în consonanță cu ceea ce s-a afirmat de la această tribună, reafirmăm cu tărie necesitatea păstrării valorilor noastre creștine românești tradiționale, astfel încât să dăm posibilitatea Europei să vadă în noi, românii, pe păștorii unui tezar de spiritualitate pe care avem datoria să-l împărțim și altora. Avem această datorie sfântă față de celelalte popoare ale Europei, pentru că și acolo, ca de altfel și în alte părți ale lumii, trăiesc sute de mii și milioane de credinșii ortodocși români, care așteaptă de la noi, cei de acasă, un cuvânt de dragoste și de îndrumare.

Felicitându-vă, Domnule Președinte, personal și salutând pe toți cei ce participă la acest Forum, doresc să vă asigur că Biserica Ortodoxă Română va sprijini aceste demersuri de integrare a României în structurile europene. Iar ca o mărturie a preocupării noastre pentru acest lucru, vă rog să-mi îngăduiți ca acum, concret, să formulez aici o intervenție specială la textul *Declarației*, și anume aceea ca, în rândul valorilor europene ce stau la baza Europei unite să fie înscrise, pe lângă valoarea religioasă, în general, și **valorile preponderent creștine,** care stau la baza culturii și civilizației europene.

Cu aceste cuvinte închei, mulțumindu-vă pentru atenția acordată și rog pe Bunul Dumnezeu să ne ajute în această lucrare atât de importantă.

Consens și solidaritate

într-o problemă fundamentală pentru societatea românească

Forumul național pentru susținerea procesului de aderare a României la Uniunea Europeană

Alocuțiunea Președintelui României Ion Iliescu

(Continuare din pag. 1)

Europa este un catalizator, un disciplinator, un modelator, dar nu un substitut sau un panaceu la ceea ce trebuie realizat în interiorul țării. Aderarea la Uniunea Europeană a devenit acum, preponderent, un subiect major de politică internă, de atitudine civică și acțiune responsabilă a tuturor componentelor societății românești, de receptivitate și mobilizare convergentă a resurselor de care dispune fiecare, de solidarizare a tuturor cetățenilor în jurul atingerii unui obiectiv de anvergură istorică.

Consider, prin urmare, că este momentul în care putem reafirma o largă solidaritate pe această temă, prin care să aprofundăm și mai convingător demersul de integrare euro-atlantică a României, inaugurat imediat după Revoluția din decembrie 1989 și confirmat, recent, prin invitația de a face parte din Alianța Nord-Atlantică și prin decizia Consiliului European de la Copenhaga, din decembrie anul trecut.

Până a ajunge la acest stadiu, procesul aderării țării noastre la Uniunea Europeană a cunoscut câteva momente importante pe care cred că este bine să ni le reamintim cu toții. Astfel, în octombrie 1990, România semnează Acordul de comerț și cooperare economică și comercială cu Comunitățile Europene.

În februarie 1993 – deci, exact acum un deceniu – România semnează Acordul de Asociere cu Comunitățile Europene și statele membre ale acestora; acest acord avea să intre în vigoare peste doi ani.

În decembrie 1994, Consiliul European de la Essen adoptă prima Strategie de pregătire a țărilor din Europa Centrală și de Est pentru aderarea lor la Uniunea Europeană, după ce cu un an înainte fusese adoptată decizia de largire a Uniunii Europene și de stabilire a criteriilor de aderare.

În iunie 1995, la Cannes, România depune cererea de aderare la Uniunea Europeană, împreună cu Declarația politică, semnată de partidele parlamentare, președintele țării, primul ministru și cei doi președinți de Camere ale Parlamentului, și cu Strategia națională de pregătire pentru integrarea europeană.

În decembrie 1997, Consiliul European de la Luxemburg decide lansarea unui „proces global, inclusiv și evolutiv, de aderare și negociere”, în care sunt incluse cele 10 țări candidate din Europa Centrală și de Est – între care și România – cărora li se adaugă Cipru.

În februarie 2000, are loc lansarea oficială a negocierilor de aderare cu cel de-al doilea val de țări candidate, inclusiv România.

În octombrie 2002, Consiliul European de la Bruxelles își exprimă sprijinul pentru aderarea României și Bulgariei la Uniunea Europeană, în anul 2007, iar Consiliul European de la Copenhaga, din decembrie anul trecut, stabilește un itinerar de parcurs detaliat și o asistență financiară suplimentară pentru România și Bulgaria, în perioada de pre-aderare.

Pregătirea și înfăptuirea cu succes a acestor momente au presupus continuitatea unor eforturi susținute din partea autorităților statului din perioadele respective – a Parlamentului, Guvernului, partidelor politice –, ca și a societății civile, fapt pentru care le suntem tuturor recunoscători.

Doamnelor și domnilor,

Propunând Forumului nostru să adopte o „Declarație” consensuală, iar partidelor politice parlamentare să elaboreze și să semneze un „Pact de acțiune solidară în sprijinul aderării la Uniunea Europeană”, am avut în primul rând în vedere necesitatea de a transmite cetățenilor României încrederea că integrarea europeană le este dedicată și că putem confirma, încă o dată, angajamentul clasei politice, al societății civile, de a fi mai aproape de cetățeni în explicarea, înțelegerea și asumarea agendei aderării.

În acest an, România trebuie să facă foarte mult în pregătirea pentru aderare, astfel încât să poată realiza câteva obiective extrem de importante: un stadiu al pregătirilor de aderare, care să permită finalizarea negocierilor în anul 2004; un Raport favorabil de țară al Comisiei Europene, pentru anul în curs; îndeplinirea criteriilor pentru ceea ce se numește economie de piață funcțională; trebuie să realizeze toate prevederile „foi de parcurs” stabilite la Copenhaga. România trebuie să realizeze progrese importante în legislație, în modernizarea instituțiilor și îmbunătățirea capacității administrative, în accelerarea reformelor economice, consolidarea justiției și combaterea corupției – toate fiind teme majore, care subliniază încă o dată faptul că aderarea a devenit mai degrabă un subiect preponderent de politică internă – și nu atât o preocupare pur diplomatică.

Toate acestea presupun o responsabilitate comună și solidară, pentru că, în Uniunea Europeană, vom intra cu toții – în comun și solidar. Aderarea va fi a României, a țării, a întregii societăți românești – pentru că nici un segment politic sau civic nu va putea rămâne în afara procesului de aderare. Aderarea este

integrare, cât și țările din occidentul Europei, cei care au lansat proiectul Uniunii Europene.

Ar fi o eroare să cedăm tentațiilor de a prezenta simplist și unilateral aceste procese și evoluții, ignorând constrângerile, costurile politice, economice și sociale.

Sprijinul larg de care se bucură integrarea noastră în Uniunea Europeană din partea cetățenilor români nu trebuie să ne facă să tratăm cu superficialitate nici temerile justificate și nici așteptările supraevaluate în privința beneficiilor aderării.

Definirea reperelor acțiunii comune a forțelor politice românești pentru reușita pregătirii aderării la UE este importantă prin pragmatismul ei, prin faptul că ia în calcul realitățile procesului, finalitatea sa, structurând astfel o platformă de acțiune care este independentă de ciclurile electorale, lucru pozitiv, ținând cont că data-țintă de aderare este anul 2007.

Pentru a deveni compatibili cu spațiul Uniunii Europene și competitiv pe o piață cu exigențe înalte, trebuie să accelerăm și să dăm substanță proceselor de reformă economică și administrativă. În același timp, noțiunile de reformă trebuie să-i dăm sensul originar, legat de speranțele oamenilor într-o înnoire în bine a societății,

componente majore. Prima componentă o constituie largirea Uniunii Europene, care pentru România trebuie să însemne aderarea ca membru cu drepturi depline cu începere din anul 2007. A doua componentă o constituie reforma instituțională a Uniunii Europene, adaptarea la noile condiții, inclusiv ale largirii sale.

În ceea ce ne privește, eforturile necesare pentru aderare înseamnă, în esența lor, o serie de compatibilizări de ordin instituțional, legislativ, economic, social, monetar, fiscal, dar și politic, în planul democrației, drepturilor și libertăților cetățenești.

Promovarea reformelor și a restructurărilor necesare în plan intern se intercondiționează, în mod obligatoriu, cu procesul de integrare, cu modernizarea instituțiilor, structurilor economice și sociale autohtone. Compabilizarea implică transformări structurale, cu efecte pe termen lung, transformări care răspund nevoilor cetățenilor români.

De câte ori închidem, fie și provizoriu, un capitol de negociere avem confirmarea progreselor și schimbărilor pozitive dintr-un domeniu sau altul al vieții economice, sociale sau culturale.

Compabilizarea este, așadar, nu doar un proces tehnic, abstract, ci unul cu impact determinant asupra vieții de zi cu zi a cetățenilor. El ne permite să vedem mai bine care sunt avantajele noastre competitive, dar și slăbiciunile noastre structurale, ajutându-ne să ne fixăm mai bine prioritățile, să alocăm mai rațional resursele, să fim mai eficienți și mai performanți.

Compabilizarea nu este, însă, suficientă pentru nevoile dezvoltării durabile a României; ea trebuie însoțită de un efort de asimilare a ceea ce numim *aquis*-ul comunitar în acțiunea practică a societății românești și a fiecăruia cetățean. Reformele nu trebuie să rămână la suprafața lucrurilor.

Or, dezbaterile despre viitorul Europei implică, așa cum se vede, în primul rând o construcție de ordin politic, un spațiu politic european care să se adauge spațiului economic comun. Proiectul Europei Unite presupune, în primul rând, solidaritatea indivizibilă, dar și a națiunilor, renașterea politicului, asumarea responsabilităților, justiția socială. Aș putea spune că asistăm și la o dezbateră despre viitorul democrației, nu numai al Europei și al României.

Țara noastră nu poate rămâne pasivă în această dezbateră, care trebuie să treacă dincolo de sediul Comisiei Europene de la Bruxelles sau al Convenției privitoare la viitorul Europei. Pentru a putea contribui de o manieră semnificativă la aceste dezbateri publice, trebuie să definim clar care dintre modelele puse în discuție răspund cel mai bine nevoilor și intereselor României.

În cadrul acestor dezbateri se impune să definim principiile și coordonatele determinante ale conceptului românesc asupra viitorului Europei, care pleacă de la promovarea ideii unei Europe Unite văzută ca o confederație de state-națiuni. Această opțiune fundamentală se justifică atât prin nevoia de a găsi un cadru coerent de funcționare pentru Uniunea Europeană largită, cât și pentru a da eficiență necesară funcționării structurilor sale instituționale.

Precizarea mai clară a opțiunilor țării noastre este necesară și din perspectiva recentelor intervenții în dezbateră a unor actori importanți: **cuplul franco-german**, care a prezentat viziunea sa asupra arhitecturii instituționale a Uniunii, și **Memorandumul Benelux-ului**, care exprimă, într-un fel, reacția țărilor mici din Uniune la propunerile franco-germane. Memorandumul exprimă limpede nevoia egalității în drepturi și obligații a tuturor membrilor Uniunii Europene, indiferent de mărimea lor, punct de vedere pe care îl împărtășim și noi.

Situația României impune acest tratament egal pentru toți, mai ales dacă luăm în considerare realitatea discrepanțelor de dezvoltare economică și socială. **Suntem, acum, într-o situație de asimetrie: România – deși logica dezvoltării economice și a reducerii decalajelor de dezvoltare ar impune contrariul – a ridicat toate barierele protecționiste, în timp ce ea întâmpină astfel de obstacole pe piața europeană, tocmai în domeniul în care ar avea certe avantaje competitive și o bună capacitate competițională.**

Lipsa unui tratament egal se manifestă cel mai acut în domeniul agriculturii. Este o realitate obiectivă faptul că o mare parte dintre români trăiesc la sat și au ca sursă de existență activități agrare, față de numai 5-7% din populația țărilor membre ale Uniunii Europene. Agricultorii din Uniunea Europeană beneficiază de subvenții pe care agricultorii noștri nu le pot obține. Măsuri de protecție vamală nu putem adopta. Deci ne aflăm în fața unei concurențe nelocale.

Pe lângă faptul că, în momentul aderării, subvențiile pentru agricultorii români vor fi mai mici față de cele acordate celor europeni sub presiunea OMC, aceste subvenții se vor reduce în timp, până la dispariție – și tocmai atunci când noi vom fi membri ai Uniunii Europene! În aceste condiții, restructurarea agriculturii, domeniu cu o pondere importantă în formarea PIB al României, se va dovedi extrem de complicată și oricum ne va lua mai mult timp decât am estimat – ca să nu mai vorbim de costurile sociale.

Un alt motiv de îngrijorare, nu numai pentru România, îl constituie punerea în discuție a **modelului social european**, atât sub presiunea ideologiei neo-liberale, cât și a concurenței economice americane. Ar fi mult prea simplist să credem că reducerea oportunităților pe piața muncii, renunțarea la unele elemente ale *aquis*-ului european în domeniul protecției sociale, reducerea volumului și calității prestațiilor sociale în plan european vor fi în măsură să răspundă concurenței economice americane. Mai degrabă, investiții substanțiale în educație, în domeniul cercetării și al noilor tehnologii, concertarea politicilor economice, monetare și financiare vor fi de natură să ducă la creșterea productivității și competitivității economiei europene. Destructurarea modelului social european nu ar fi deloc în avantajul României, ca și al altor țări europene, iar păstrarea lui trebuie să rămână un obiectiv în proiectul Europei Unite.

Rezumând cele spuse până acum, **România dorește să participe activ la definirea viitorului Europei, care este și trebuie să rămână un proiect deschis, democratic și consensual, o uniune de state naționale care au numeroase valori și interese comune.**

Distinși participanți,

Nu cred că dintr-o astfel de dezbateră poate lipsi ceea ce nu dorim să fie viitoarea Europă Unită.

În primul rând, nu vrem să fie un proiect prin opoziție: Uniunea Europeană nu se definește prin contrapunerea ei Statelor Unite ale Americii.

În al doilea rând, nu vrem să fie un proiect exclusivist, limitativ. Mai devreme sau mai târziu, țări precum Turcia, ca și cele din spațiul fost iugoslav, sau Albania și Republica Moldova vor trebui să-și găsească un loc în Uniune.

În al treilea rând, nu vrem să fie un proiect discriminativ, care să permită dominația unui grup de țări puternice, impunerea intereselor lor asupra țărilor mai slabe.

În al patrulea rând, nu vrem să reducem construcția europeană doar la structurarea unui spațiu de liber schimb.

Totodată, legat de discuțiile din ultima perioadă, eu nu cred că există o „veche Europă”, antiamericană, și o „nouă Europă”, proamericană. O astfel de diviziune structurală a Europei nu există; dacă s-ar ajunge însă la așa ceva, am asista explicit la sfârșitul proiectului de unificare a continentului nostru.

Mai mult, în noul context internațional, Uniunea Europeană este chemată să-și asume responsabilități în calitate de actor global, să se manifeste cu mai multă vizibilitate, coerență și eficiență, să contribuie la crearea unui sistem multipolar fondat pe principiile dreptului internațional și la edificarea unei noi arhitecturi economice mondiale, care să contracareze efectele negative ale globalizării, în paralel cu valorificarea avantajelor acesteia. Din acest punct de vedere, modelul social european poate deveni unul de referință în ce privește reducerea decalajelor economice care caracterizează lumea contemporană, decalaje care se adâncesc și devin cea mai periculoasă sursă de conflicte și de instabilitate pe plan internațional.

Doamnelor și domnilor,

Putem afirma că, pentru România, aderarea la Uniunea Europeană reprezintă singura opțiune viabilă care îi poate asigura reintegrarea completă și definitivă în sistemul de valori promovate de democrațiile vest-europene, sistem din care face parte de fapt prin istorie, cultură, tradiție și așezare geografică. Aparținerea României la Uniunea Europeană constituie garanția progresului economic, a stabilității sociale și securității sale interne și externe, înseamnă cea mai sigură opțiune pentru dezvoltarea sa viitoare într-o lume marcată tot mai mult de interdependență și globalizare. Existența unui consens pe această temă în rândul clasei politice și a unei susțineri puternice din partea cetățenilor sunt condiții necesare, dar nu și suficiente pentru succesul aderării.

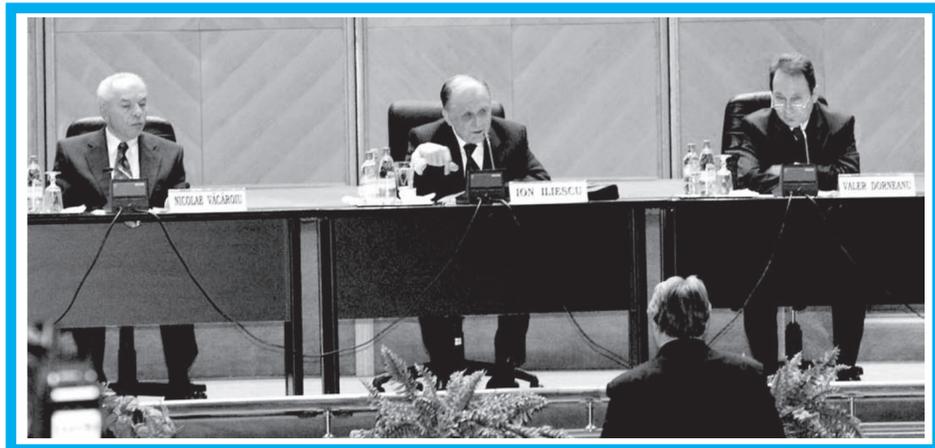
Așa cum am mai spus, până în 2007 trebuie să realizăm progrese importante în toate domeniile, să ne respectăm angajamentele luate, să dovedim eficiență și profesionalism în tot ceea ce facem. Aceasta include atât eforturile necesare din partea Guvernului și instituțiilor implicate în procesul de negocieri pe parcursul următorilor doi ani, cât și în acțiunea practică de implementare, în toate sectoarele a *aquis*-ului comunitar; include activitatea Parlamentului și a parlamentarelor în soluționarea obiectivelor legislative ale procesului și în cadrul diplomației parlamentare; include societatea civilă, eforturile necesare din partea întregii societăți românești pentru a răspunde tuturor criteriilor de performanță în vederea integrării reale, eficiente a țării în Comunitatea Europeană.

Știm că nu va fi ușor, și tocmai de aceea lucrările forumului de astăzi capătă o relevanță deosebită, pentru că oferă o perspectivă corectă asupra viitorului atât cetățenilor români, cât și partenerilor noștri europeni.

România aparține Europei și, prin ceea ce face, trebuie să-și confirme identitatea sa europeană. Nu va fi ușor, pentru că trebuie să consolidăm încrederea partenerilor europeni în capacitatea noastră de a acționa și de a ne comporta ca adevărați europeni.

Închei exprimându-mi convingerea că viitorul european al României nu este pus sub semnul întrebării – și depinde numai de noi, de capacitatea noastră de a găsi răspunsuri adecvate, de a munci inteligent și eficient, pentru asigurarea dezvoltării economice și modernizării instituționale, a unei vieți mai bune tuturor cetățenilor.

Vă mulțumesc pentru atenție.

pentru toți, este pentru generațiile actuale și viitoare – și de aceea cu toții trebuie să ne asumăm angajarea și implicarea, chiar dacă răspunderile pot să fie diferite, după cum diferite sunt și posibilitățile de acțiune ale fiecăruia. Am convingerea că fiecare componentă a societății românești – reprezentată inclusiv în această sală – dispune de resurse și modalități specifice, potrivit poziției și rolului deținut în societate, pe care le poate asocia, ca valoare adăugată, efortului central, parlamentar și guvernamental, al politicilor de aderare. De aceea, am încredere în reafirmarea „spiritului de la Snagov”, chiar dacă lucrările Forumului se desfășoară de astă dată aici, în București.

Distinși participanți,

Doamnelor și domnilor,

Integrarea României în Uniunea Europeană și în NATO este, înainte de toate, o componentă organică a proiectului de viitor. Ne aflăm în plin proces de recuperare a unor grave rămăneri în urmă, generate de istoria, mai îndepărtată sau mai apropiată, a țării noastre. Procesul tranziției, mai ales în planul reformei economice, s-a dovedit, la rândul său, complicat, afectând economia și viața oamenilor. Scopul nostru esențial este de a reveni cât mai repede posibil la normal, susținând procesul de redresare și creștere economică.

Dezbaterile despre viitorul României, despre obiectivele noastre, despre construirea noii noastre identități, care să integreze organic valorile europene, despre un proces istoric asumat este, în aceeași măsură, o dezbateră despre viitorul Europei.

Ne aflăm în fața unor fenomene de o complexitate și de o profunzime pe care le percepem a fi tot mai ample, pe măsura trecerii timpului, atât noi, aspiranții la

din toate punctele de vedere. Oamenii trebuie să lege noțiunea de reformă de acele schimbări economice și sociale care le pot oferi șanse mai mari și condiții de viață mai bune.

Este nevoie de o concurență liberă, dar în condiții loiale, independente de factorul politic, și este nevoie de o competiție pentru o productivitate mai mare, prin muncă susținută, performantă, prin mai multă inovație, prin produse mai bune și de calitate. Acesta cred că este răspunsul pe care-l putem da cerințelor de aderare, participării noastre la rigorile pieței comunitare. Avem nevoie de o pregătire bună, de școli bune, de universități bune, de instituții de cercetare bune, de o infrastructură bună și de telecomunicații la fel de bune. Șansa noastră istorică pentru a reduce decalajele care ne despart de țările dezvoltate este de a ne alinia la cerințele noii societăți informaționale, bazată pe cunoaștere și pe creație intelectuală.

În acest sens, ne pronunțăm pentru o dezbateră deschisă, cu participarea sectoarelor angajate în știință, inovare și cercetare, cu noii întreprinzători și consumatori din economie – dezbateră curajoasă, bazată pe analiza noilor realități care revoluționează producția, în pas cu dinamica dezvoltării tehnologice contemporane.

Cetățeanul român este actorul principal și beneficiarul direct al evoluțiilor pozitive datorate aderării, dar și cel care suportă costurile economice și sociale ale acesteia. De aceea, conducerea acestui proces și succesul lui depind de solidaritatea și funcționalitatea parteneriatului necesar între guvernanți și guvernați, între stat și cetățeni.

Complexitatea procesului construcției europene se exprimă în cele două

Această exigență implică schimbarea mentalităților, a modului în care ne raportăm la realități, a obiectivelor fiecăruia dintre noi, a atitudinii față de muncă.

O componentă esențială a procesului construcției europene se referă la reunificarea continentului și edificarea Europei Unite. Din motive istorice, cadrul acestui proiect de reunificare îl reprezintă Uniunea Europeană. De fapt, prin însuși actul său fondator, acesta a fost un proiect deschis, care a avut în vedere și partea răsăriteană a continentului, rămasă după cel de-al doilea război mondial în spatele Cortinei de Fier. Acesta este motivul pentru care reforma instituțiilor Uniunii Europene, pentru a le permite să funcționeze în condițiile largirii până la 27 de membri, este confundată cel mai adesea cu procesul propriu-zis al construcției europene.

Dacă vorbim de proiectul politic numit generic „Europa Unită”, plecăm de la un fapt evident, dar pe care mulți îl eludează din pricina insistenței cu care sunt puse în discuție aspectele tehnice ale largirii Uniunii Europene: o **entitate democratică** implică, în mod obligatoriu, existența unui **popor și a unei suveranități politice**.

De aici decurg consecințe importante pentru viitor: procesul de unificare europeană va duce la afirmarea deplină a conceptului de „cetățenie europeană”, expresie a unei identități europene dobândite și adăugate identităților naționale.

De altminteri, construcția europeană a fost posibilă grație exercitării în comun a unor dintre atributele suveranității naționale de către statele membre. Mai devreme sau mai târziu, acest lucru trebuia să conducă la ceea ce numim „constituționalizarea” procesului politic european, adică la adoptarea unei Constituții Europene.

Forumul național pentru susținerea procesului de aderare a României la Uniunea Europeană

Președintele Ion Iliescu a motivat în discursul său de deschidere necesitatea organizării acestui forum (*Cuvântarea se publică integral în acest număr al revistei*).

Aflat în vizită în țara noastră și invitat la acest forum, ministrul portughez de externe, Antonio Martins da Cruz, a transmis un mesaj României în legătură cu demersurile ei europene.

Antonio Martins da Cruz: Țara mea și guvernul sprijină cu fermitate aderarea României la UE. Facem acest lucru din motive politice, pentru că Europa nu ar fi completă fără România. Facem acest lucru din motive strategice, dar o facem mai ales, dacă îmi dați voie, din motive etice. Atunci când Portugalia a ieșit dintr-o perioadă foarte lungă de dictatură, în momentul în care construim instituții democratice, Europa ne-a sprijinit, Europa ne-a acceptat și datorăm exact același lucru României, iar motivele etice sunt la fel de importante ca în politica internațională. Apoi noi credem că România este indispensabilă pentru a construi noile structuri euroatlantice. Aderarea pentru dumneavoastră este o șansă istorică, așa cum a fost și pentru Portugalia. Trebuie să știți să profitați de ea. Am negociat aderarea țării noastre timp de șapte ani, ceea ce a însemnat o adevărată luptă. Nu este ușor să intri în Europa, dar exemplul Portugaliei reprezintă o poveste de succes. Ne-am reconstruit țara grație solidarității europene.

Premierul Adrian Năstase a subliniat măsurile inițiate de Guvernul român pentru aderarea la UE. (*Cuvântarea se publică integral în acest număr al revistei*)

Ministrul integrării europene, Hildegard Puwak, a prezentat stadiul actual al României în demersurile ei europene.

Hildegard Puwak: Ne găsim într-un moment favorabil, pentru că dialogul cu instituțiile europene se întemeiază pe credibilitate și predictibilitate și pe o abordare apreciată ca fiind profesionistă și serioasă. Acest lucru reiese de fapt din toate declarațiile oficialilor europeni. Am reușit adoptarea celei mai mari părți a acquis-ului comunitar, iar pentru perioada de până la aderare există un plan clar de armonizare monitorizat permanent. Traducerea integrală a celor 80.000 de pagini de acquis comunitar va fi realizată până la finele acestui an, fapt pe care l-am putea considera spectaculos, dacă ne gândim că în anul 2001 am pornit de la 1.500 de pagini. Până la sfârșitul acestui an, planul de introducere și andorsare a standardelor europene va fi realizat. În același timp, s-au acumulat progrese pe planul criteriilor politice și economice, care, pe de o parte, au permis deschiderea negocierilor la toate capitolele, din care 21 în ultimii doi ani, și încheierea provizorie, și negocierile la 16 capitole, dintre care 10 în 2001 și 2002. În al doilea rând, în anul acesta dorim să încheiem majoritatea capitolelor nebugetare și să avansăm semnificativ în negocierea celor mai complexe capitole ale acquis-ului: agricultura, politici regionale, protecția mediului și concurență. Vom finaliza procesul, pentru ca în anul 2004 să semnăm tratatul de aderare.

Corneliu Vadim Tudor, președintele PRM: Am ferma convingere că noi, acum și aici, facem ce trebuie pentru țara noastră, pentru acest proiect generos, care este Europa unită. În viziunea PRM, cele trei probleme dure, rezistente, cu care trebuie să ne luptăm pentru a salva România din drama pe care o trăiește și pentru a nu intra în Europa cu o populație din ce în ce mai săracă, o populație care tinde să devină nervoasă, aceste trei răcite sunt: sărăcia, anarhia și mafia. Dați-mi voie să reafirm decizia mea de a respecta întru totul ceea ce am semnat azi. Mi-am pus semnătura pe acest pact, la redactarea cărui mi-am adus și eu o modestă contribuție, cu convingerea că electoratul PRM mă va urma. Nu va fi întotdeauna ușor, fiindcă epoca e grea și provocările mileniului III numai populare nu sunt, dar merită efortul.

Márkó Béla, președintele UDMR: UDMR a militat de la început pentru accelerarea procesului de integrare și am afirmat că nu avem altă cale pentru rezolvarea problemelor majore ale României, așa cum am militat pentru cooperare în loc de confruntare între majoritate și minorități. Am spus de la început că maghiarii din România au un interes special ca România și Ungaria să se afle cât mai curând în aceleași structuri militare, politice și economice. Dacă cele două țări se apropie, se vor apropia și românii și maghiarii de aici, se vor îmbunătăți și relațiile lor. În același timp, am spus că dacă UDMR contribuie la soluționarea problemelor generale ale

României, de fapt, contribuim și la îmbunătățirea situației comunității maghiare. Cu alte cuvinte, dacă vom intra în UE, împreună vom intra, iar dacă vom rămâne în afară, tot împreună vom rămâne în afară, atât românii, cât și maghiarii de aici. Dar acest lucru ar fi poate și mai dramatic pentru noi, maghiarii din România.

Theodor Stolojan, președintele PNL: PNL, de la bun început, și-a exprimat întotdeauna acordul deplin cu acest obiectiv al țării noastre și al românilor. De aceea, vom susține programele și acțiunile care conduc în mod real la atingerea celor două obiective strategice ale României: încheierea negocierilor pentru aderarea la UE în anul 2004 și integritatea efectivă a României în UE, în anul 2007. Considerăm că România se află astăzi într-o etapă deosebit de favorabilă pentru soluționarea problemelor cu care ne confruntăm.

Traian Băsescu, președintele PD: Pactul pe care noi l-am semnat astăzi este un pact care nu se referă la noi, cei ce ne aflăm în sală aici, este un pact care vizează integrarea în UE a cetățenilor. Prea des vorbim despre integrarea în UE ca fiind ori un succes al unei formațiuni politice, care s-a aflat sau se află la guvernare, ori

interiorul României, ne poate asigura o competitivitate la exterior. Spre deosebire de NATO, unde o dată intrați vom beneficia implicit de protecție militară și politică, intrarea în UE nu ne aduce o protecție economică; ne aduce, dacă vreți, o certitudine că vom beneficia de posibilitatea echitabilă de a valorifica propria noastră competitivitate.

Varujan Pambuccian, din partea minorităților naționale din Camera Deputaților: Pentru noi, pentru minoritățile naționale, integrarea în structurile europene este o parte a integrării în structurile euroatlantice. Noi așa privim această integrare, indiferent de anumite dezvoltări vremelnice și credem de tărie că locul României este în această zonă, care se bazează pe trei valori fundamentale: libertate, democrație și tehnologie.

Patriarhul Teoctist, a subliniat că în procesul de integrare europeană România trebuie să își păstreze valorile tradiționale, creștin-ortodoxe, să demonstreze Europei că are rezerve spirituale. Este normal ca noi, credincioșii și slujitorii bisericilor și cultelor – a subliniat Preafericitul – să ne regăsim, așa cum am încercat eu s-o fac astăzi, în gândirea dumneavoastră convergentă, și cu acest prilej și cu alte prilejuri nu ușoare din viața atât de

face într-o manieră rezonabilă și fără riscul unor reveniri. Aș împărți perioada de integrare a sistemului financiar-bancar din România în UE în două etape, cea de până în 2004, când grosul aspectelor legislative și, le nimesc eu, de comportament vor fi îndeplinite, și perioada până în 2007 și 2009, deci perioada următoare, în care trei domenii de lungă durată vor fi atinse. Mă refer aici la totala liberalizare a contului de capital pe o totală convergență nominală și adoptarea euro ca monedă utilizată și de România.

Președintele Academiei Române, **Eugen Simion,** a afirmat că integrarea nu trebuie să anuleze identitatea națională, „viitoarea Europă urmând să fie una a naționalităților și culturilor”. El a apreciat înțelepciunea liderilor politici de a depăși diferențele și de a se regăsi pe aceeași poziție atunci când este vorba de interesul național.

Ceea ce putem face noi, oamenii de cultură, oamenii de știință în general este, pe de o parte, să facem știință de performanță, în al doilea rând să intrăm în aceste mecanisme europene. Este foarte important. Altminteri, pierdem extraordinar de mulți bani. Bani există la comunitatea europeană; noi nu avem acces, nu știm să intrăm în aceste programe. Foarte puțini

stabilească politici adecvate și să realizeze acțiuni concrete care să asigure depășirea stărilor de lucruri negative din economie și societate semnalate de instituțiile UE. Fiindcă asta avem nevoie acum ca să aderăm la UE, nu altceva. Asta avem nevoie acum. Avem nevoie de acțiuni concrete, avem nevoie de politici adecvate, pentru că aceste decalaje, rămăneri în urmă, stări de lucruri negative, care au și fost menționate, sunt cunoscute în toate documentele UE, să fie depășite.

Mihai Ionescu, reprezentantul Asociației Naționale a Importatorilor și Exportatorilor: Acești ani până la integrare sunt ani în care trebuie să ne concentrăm în interior eforturile; pe plan extern s-a făcut tot ce este posibil și trebuie să-i felicităm pe toți cei care au contribuit de-a lungul celor 13 ani să ajungem în acest moment, dar cei patru ani pe care îi avem trebuie să fie ani de încordare, de înțelegere a fenomenului și împreună cu sistemul bancar, împreună cu guvernul, cu societatea civilă, cu reprezentanții patronatelor, cu sindicatele, să găsim soluțiile cele mai bune pentru a aduce economia românească în 2007 la un nivel cât mai apropiat de ceea ce așteaptă Occidentul de la noi, de ceea ce așteptăm noi de la noi.

Dumitru Costin, lider BNS: Cred că, în egală măsură, ar trebui să dăm atenție armonizării celor două procese de integrare care ne stau în față, întrucât ceea ce s-a întâmplat la sfârșitul anului trecut nu este decât un semn politic, mă refer la integrarea în NATO, și pe cale de consecință ne revin responsabilități majore și în acest proces, responsabilități și de natură economică. Evident, armonizarea celor două procese, evaluarea cât mai corectă a costurilor acestor procese, identificarea unor soluții pentru finanțarea celor două procese vor face reale aspirațiile noastre.

Constantin Rădulescu Zonner, președintele AC: Măsurile economico-sociale pe care guvernul trebuie să le ia în vederea aderării, fără o combatere dură a corupției, vor avea efecte exact contrare celor pe care ni le-au propus cu toții aici și pe care le susținem. Să nu ajungem, sper, că până la urmă omul de rând, de pe stradă, din piață sau, eu știu, în sate, în orașe, în întreprinderi, să ajungă, datorită faptului, fenomenului acestuia al sărăciei, datorită corupției, să spună că acest lucru se datorește nouă tuturor care suntem aici și să se spună că se datorește aderării României la Uniunea Europeană.

Emil Calotă, reprezentantul Federației Autorităților Locale din România: Conștient de potențialul de participare – și vreau să vă spun că prin reprezentanții săi aleși, FALR participă la Strasbourg și la Bruxelles la Congresul Puterilor Locale și Regionale sau la Comitetul Regiunilor, participă prin cooperările regionale și transfrontaliere, prin relațiile de înfrățire dintre comune, orașe, municipii și județe, conștient în același timp de rolul mai activ pe care îl pot avea în procesul de aderare, FALR își exprimă adevărată și voiața de a participa efectiv la pregătirea României pentru aderarea la Uniunea Europeană la 1 ianuarie 2007.

Nicolae Văcăroiu, președintele Senatului a subliniat, necesitatea elaborării unei strategii pentru dezvoltarea României pe termen mediu și lung, care să înlăture o serie de disfuncții cu care se confruntă țara noastră în prezent. Între acestea, el a menționat inexistența unei structuri eficiente a economiei și societății românești care ține de numărul mare de pensionari raportat la populația activă, structura producției industriale și a exporturilor bazate în principal pe bunuri cu valoare adăugată redusă, dar și sistemul energetic caracterizat printr-un grad mare de ineficiență.

Semnarea acestui pact de către liderii partidelor politice reprezentate în parlament înseamnă implicit un angajament din partea senatorilor și deputaților pentru a pune umărul serios în perioada care urmează – cu alte cuvinte, să ne facem datoria și mai bine, atât cantitativ, cât și calitativ, în domeniul legislativ, pentru a crea cu adevărat o bază care să ne permită să vorbim și de o economie de piață funcțională, de un sistem, de un mecanism care stimulează dezvoltarea și ne permite rapid, prin ritmuri înalte, mai ales pe plan economic, să ajungem la performanță. Sigur că ne interesează în mod deosebit calitatea, ne interesează să dezvoltăm și mai mult colaborarea cu guvernul și deja, prin acțiunile pe care le-am pus la punct, o vom face – mă refer în special la ministere, participarea la comisii, participarea la dezbateri în plen pe probleme de fond, respectiv la acte normative care cu adevărat să ne permită să vorbim de armonizare legislativă.

Mircea Chelaru, președintele PUNR: Vin cu o primă propunere: integrarea europeană, domnule președinte, să fie tratată ca un interes vital al națiunii române și să fie înscrisă în strategia securității naționale. Pentru că este o chestiune de supraviețuire. Dacă se va interpreta altfel, atunci vom rămâne în vidul care se va crea în jurul nostru și cu vidul nu putem să aplicăm legea vaselor comunicante, ci doar legea vaselor absorbante. Evident că atunci vom rămâne mai departe la periferia unei Europe care ne va trata doar din perspectiva housekeeper-ului, baby-sitter-ului sau a culegătorului în genunchi al cășunilor din Spania.

Mircea Ciomara, vicepreședintele PNȚCD: Traseul României este dat – prin aderarea la Uniunea Europeană, prin aderarea la NATO, prin acordul cu FMI, prin cel cu Banca Mondială etc. Problema reală care este pentru toți – și aici putem să diferențiem – este suportabilitatea pentru populație. Am uitat să vă spun că vă asigur că PNȚCD va susține pe deplin documentul semnat azi de partidele parlamentare, chiar prin semnatar. În măsura în care îi va permite forța lui de partid neparlamentar, este obligatoriu să creăm un sistem prin care să explicăm oamenilor de ce este uneori necesar un sistem de a comunica între noi pentru ca să știm exact ce spunem, pentru a nu crea situații tensionate inutil, mai ales într-o perioadă de campanie electorală, care se apropie – la jumătatea intervalului până în 2007.

Din cuvântul participanților la dezbateri

un succes al nu știu căror instituții. În fapt, obligația noastră majoră este să pregătim populația României pentru integrare, să creăm condiții ca românii să fie participanți la procesul de integrare. O integrare conștientă este cea care va corespunde și va aduce României și forța de care are nevoie, pentru că în UE să nu fie doar un figurant, ci să facă parte din clubul celor 7 mari națiuni din 25, câte va număra UE. Pactul pe care l-am semnat astăzi este, repet, în opinia mea, un pact care, în primul rând, trebuie să aibă un efect extern. Responsabilitatea majoră a îndeplinirii a ceea ce scrie în pactul semnat astăzi revine, în primul rând, partidului de guvernământ, noi, partidele de opoziție, fiind chemate doar, așa spune, la o atitudine fair play în momentele în care deciziile dificile sunt adoptate de partidul de guvernământ. Și eu vă asigur că acest lucru va exista.

Dan Voiculescu, președintele PUR: Întâlnirea de astăzi, ca și Copenhaga de ieri, nu e decât o etapă pe un drum ireversibil, dar nu lipsit de obstacole. Iar principalele obstacole se găsesc în noi, iar principala dificultate este lipsa noastră de competitivitate economică. UE ne cere o economie de piață funcțională. Doar competiția economică loială la interior, în

zbuicimată și a țării noastre, și a lumii întregi. Și am avut în gândul meu multă prețuire pentru această înțelepciune care există în adâncul sufletului nostru românesc, aceea de a ne simți împreună și aceea de a gândi împreună și aceea de a contoriza și a găsi, în ciuda acestora, punți de gândire și de legătură. (*Cuvântarea se publică în acest număr al revistei*).

Guvernatorul BNR, Mugur Isărescu, a prezentat cu acest prilej, strategia României în ceea ce privește adaptarea sistemului financiar la cerințele europene, afirmând că din acest punct de vedere țara noastră se află pe drumul cel bun. Mugur Isărescu a precizat că România va trebui ca, până în 2004 când se vor încheia negocierile cu UE, să atingă o serie de obiective privind întărirea controlului BNR și reducerea inflației, moneda euro urmând să fie adoptată după aderare, la orizontul anilor 2009-2010.

Adaptarea sistemului financiar bancar românesc la necesitățile integrării europene este relativ avansată și, în orice caz, este pe traiectoria cea bună - a spus vorbitorul. Procesul este însă de durată, chiar dacă noi am vrea să fie mai rapid, pentru că aici trebuie să îmbinăm dorințele noastre cu realitatea, cu ceea ce se poate

dintre cercetătorii români reușesc să intre în aceste programe, fie din indolență, fie că nu știu, n-au învățat încă și trebuie să învețe. În fine, așa spune că, pentru știința românească și pentru cultura românească, într-o societate care nu este foarte bogată și unde bugetul este modest, când este vorba de cercetare, este imperios necesar să stabilim o listă a posibilităților noastre și o listă a priorităților sau, dacă vreți, întâi o listă a priorităților și în al doilea rând o listă a posibilităților noastre.

Profesor Zoe Petre, fost consilier prezidențial: Am mandatul de a transmite cele mai bune gânduri și regretul de a nu putea participa astăzi din partea dlui Emil Constantinescu, președintele României între 1996-2000. Domnia sa nu poate lua parte la reuniunea de astăzi, dar m-a rugat să exprim acordul său cu teza fondatoare a acestui demers, anume că integritatea europeană este obiectivul care azi impune un maximum de concentrare și conlucrare a tuturor forțelor societății românești.

Petre Roman, senator PD: Cred că suntem în măsură să îndemnăm sau să cerem guvernului, care este principial responsabil al administrării procesului de aderare, oricare ar fi acel guvern, să

Palatul Cercului Militar Național

Un edificiu octogener, purtător de simboluri românești

În urmă cu 80 de ani, la 4 februarie 1923, avea loc inaugurarea plină de fast a acestui monument istoric și de arhitectură, emblematic pentru Armata Română, în prezența regelui Ferdinand și a reginei Maria, îmbogățind astfel șirul de perle alcătuit din clădirile vechi, cu parfumul istoriei lor, pe lângă care trecem deseori grăbiți.

Nobilă idee de a se construi clădirea, cunoscută de ani de zile sub numele de „Casa Armatei”, care să găzduiască „Cercul Militar al ofițerilor din garnizoana București”-s-a născut încă din luna decembrie 1876. Terenul pe care urma să se înalțe impunătorul edificiu al Palatului Cercului Militar Național avea să fie proiectat între Bulevardul Elisabeta și Strada Sărindar, fiind cedat gratuit de către Ministerul Domeniilor.

În 1890, a fost aprobat și proiectul viitorului palat care s-a conturat în urma unui concurs public de proiecte, autorul lui fiind Dumitru Maimarolu. Acest demers n-a echivalat însă și cu începutul construirii clădirii. Lipsa susținerii financiare. Strângerea fondurilor necesare a durat incredibil de mult timp, și abia în

anul 1912 a fost marcat începutul înălțării acestui edificiu.

Din nefericire, ritmul construcției a fost dramatic afectat de diferite dispute între proiectant și reprezentantul beneficiarului, primul război mondial punându-și amprenta și el asupra dinamicii procesului de construcție, încetinindu-l. Așa poate se și explica faptul că numai în luna decembrie a anului 1922 se încheie construcția edificului care reprezintă o armonioasă sinteză între elementele preluate din arhitectura anticității, Renașterii târzii și a neoclasicismului. Două luni mai târziu, la 4 februarie 1923, este consacrată și inaugurarea sa oficială, când este datată și „vrasta” palatului.

De-a lungul timpului, Palatul Cercului Militar Național a fost supus unor lucrări de reparații și restaurări, mai ample fiind cele efectuate în perioada 1979-1989.

Cu toate acestea, Palatul n-a încetat niciodată să ofere un spațiu generos pentru desfășurarea unor activități de anvergură națională, în domeniile militar, social, politic, cultural, instructiv-educativ, un mediu ambient optim pentru petrecerea timpului liber.

Adela DEAC

Documentele consensului

Pact de acțiune solidară pentru aderarea României la Uniunea Europeană

Partidele politice reprezentate în Parlament și Guvernul României salută inițiativa președintelui României, domnul Ion Iliescu, privind elaborarea și semnarea unui „Pact de acțiune solidară pentru aderarea României la Uniunea Europeană”, își exprimă angajamentul lor ca, în toată perioada negocierilor pentru aderare, să-și orienteze propriile abordări și inițiative politice respectând următoarele repere de acțiune comună:

1. Adoptarea cu prioritate și în termen cât mai scurt de către Parlament a normelor și reglementărilor menite să armonizeze legislația română cu cea comunitară, astfel încât politicile de guvernare a societății românești să devină pe deplin compatibile cu cele ale Uniunii Europene.
- * îndeplinirea criteriilor pentru calificarea țării noastre ca având o economie de piață funcțională;
- * întărirea capacității instituționale de respectare și aplicare a legislației comunitare, pentru a realiza funcționarea de facto a economiei și societății românești, prin mecanismele specifice din Uniunea Europeană și convenite în cadrul angajamentelor negociate cu aceasta.
2. Abordarea constructivă, în dezbaterile politice și publice, a ideilor și soluțiilor care pot contribui la realizarea acelor reforme structurale de care depinde îndeplinirea, în anul 2003, a următoarelor obiective majore:
 - * un Raport favorabil de țară din partea Comisiei Europene, pe baza unor progrese reale ale vieții social-economice din România;

* realizarea prevederilor cuprinse în „foaia de parcurs” stabilită pentru România de Consiliul European, în Reuniunea de la Copenhaga, din decembrie 2002;

* realizarea tuturor procedurilor pregătitoare, interne și externe, pentru ca negocierile de aderare să poată fi încheiate în prima jumătate a anului 2004.

3. Negocierea pozițiilor din documentele aderării, în scopul obținerii celor mai bune condiții de integrare, care să pună în valoare potențialul României de consolidare a unității europene, în concordanță cu posibilitățile economiei românești, respectând interesul național, ca și angajamentele față de alte organisme și organizații internaționale:

- * autoritățile publice vor asigura transparența necesară pentru procesul de negociere, în ceea ce privește implicațiile, costurile și fundamentarea de natură juridică, bugetară și social-economică a angajamentelor ce vor fi asumate.

4. Susținerea acelor măsuri și proiecte inițiate de guvernele României, care au drept scop îndeplinirea criteriilor sectoriale de aderare al UE, a angajamentelor asumate prin negocieri și prin documentele strategice de aderare, ca și a obligațiilor de stat membru al UE – și care au ca efect următoarele:

- * realizarea condițiilor care definesc economia de piață funcțională, deschiderea largă, pe principii de performanță și concurență loială, a pieței libere interne către toate componentele

și structurile mediului economic și de afaceri, cu stimularea producerii de valoare adăugată, pe proiecte și programe de dezvoltare durabilă;

* limitarea drastică a fenomenului corupției, printr-o „terapie de șoc”, care să atace cauzele structurale ce favorizează persistența și proliferarea acestui fenomen și să ducă la pedepsirea, prin lege, a faptelor de corupție și a aceluia care le săvârșesc;

* reformarea instituțiilor administrative, în scopul de a simplifica accesul cetățenilor la serviciile publice, dar și pentru creșterea calității acestora, pentru debirocratizarea procedurilor și formalităților ce se interpun pe traseul dintre administrație și cetățean;

* transparența instituționalizată și instituțională în constituirea, modul de alocare, stabilirea finalității și utilizarea efectivă și corectă a fondurilor de pre-aderare, ca și a celor structurale, ce vor fi disponibile în favoarea României prin acorduri de finanțare internațională;

* adecvarea tot mai accentuată a reglementărilor generale și a legislației sectoriale la principiile care definesc modelul social european, egalitatea de șanse, preîntâmpinarea polarizării sociale, dezvoltarea regională și coeziunea economică și socială în cadrul largit al Uniunii Europene;

* simplificarea și stabilizarea mediului de afaceri, elaborarea și dezvoltarea de politici industriale destinate susținerii IMM-urilor;

* asigurarea unui cadru de informare reciprocă și comunicare activă între reprezentanții partidelor și Guvern, care

să confere continuitatea și caracterul cumulativ al politicilor de integrare, independent de ciclul electoral.

5. Consolidarea potențialului politic de care dispune România după invitația primită de aderare la NATO, prin instituirea de către Guvern a unor practici atât de informare, cât și de implicare liber consimțită a partidelor opoziției parlamentare și a societății civile în diferite acțiuni inițiate care decurg din derularea negocierilor și planurilor de relații externe ale diferitelor instituții ale statului:

* pentru a asigura continuitatea politicilor de integrare dincolo de ciclul electoral, reprezentanții ai opoziției vor fi invitați să participe la diferite acțiuni guvernamentale, interne și internaționale, organizate în legătură cu evoluția procesului de aderare;

* de asemenea, reprezentanții opoziției parlamentare vor fi invitați să se alature, ca observatori, delegațiilor politice guvernamentale la nivel înalt care se vor întâlni cu omologii din cadrul UE, cu agenda legată de probleme ale integrării europene a României;

* Guvernul României va organiza, trimestrial, întâlniri cu conducerea partidelor parlamentare de opoziție și cu reprezentanții societății civile, în care vor fi prezentate informații privind capitolele de negociere și conținutul programelor și măsurilor guvernamentale preconizate în legătură cu procesul de aderare;

* dezbaterile publice va avea în vedere, cu prioritate, cerința democratică de informare a cetățenilor și de explicare a măsurilor care privesc nemijlocit evoluția procesului de aderare.

6. Mandatarea propriilor membri – din comisiile parlamentare, din grupurile parlamentare de prietenie, cu organisme similare din țări membre al UE și NATO, din alte delegații de politică externă – de a prezenta partenerilor externi un mesaj comun al forțelor politice din România privind hotărârea de a încheia în condiții optime procesul de aderare a țării noastre la Uniunea Europeană:

* vor fi întreprinse demersurile necesare pentru participarea parlamentarilor români, în calitate de observatori, la activitatea Parlamentului European, în perioada 2004-2007.

7. Definirea unui proiect de Strategie pentru dezvoltarea durabilă a României, menit să integreze valorile, instituțiile și evoluțiile notabile din ultimii 13 ani și să dea o nouă dimensiune reformelor, de orientare a acestora spre dezvoltarea durabilă și consolidarea poziției României

în structurile euro-atlantice, în condițiile globalizării și generalizării tehnologiilor informaționale;

* se va lărgi reprezentarea în organismele înființate anume pentru susținerea procesului de aderare la Uniunea Europeană, în scopul aprofundării dilaogului, al dezbaterii de idei și soluții, al actualizării permanente și îmbogățirii planurilor și programelor guvernamentale menite să prefigureze și să consolideze poziția viitoare a României în structurile euro-atlantice;

* proiectul Dezvoltării Durabile ca trebui să răspundă nevoilor reale ale economiei și societății românești, să permită reducerea rapidă a decalajelor istorice care ne despart de țările industrializate, să îmbogățească identitatea noastră națională prin integrarea valorilor occidentale și să definească locul și participarea României în procesele de globalizare și generalizare a tehnologiilor informaționale;

* se va întreprinde o analiză de competitivitate a economiei românești, pe sectoare de activitate și vor fi inițiate programe specifice fiecărui domeniu, în cadrul unor strategii sectoriale, individualizate pe ramuri și produse;

* în componenta de planificare a resurselor Dezvoltării Durabile se va acorda o atenție distinctă strategiilor multianuale de implementare a programelor care beneficiază de finanțări internaționale – din partea UE, FMI, BERD, BEI, BM ș.a.

8. Participarea efectivă la construcția noului proiect european, la

definirea conceptului de Europă Unită și a bazelor sale constituționale:

* definirea și promovarea modelului Europei sociale, care, printre altele, să vizeze asigurarea unui loc de muncă pentru fiecare; crearea unui sistem de sănătate, învățământ și protecție a mediului, de natură a permite fiecarei adaptarea la cerințele pieței muncii, în condițiile creșterii flexibilității acesteia; oferirea unor șanse egale de integrare socială pentru fiecare, precum și aplicarea politicilor care să ducă la combaterea excluderii și întărirea coeziunii sociale; dezvoltarea serviciilor de interes public și garantarea protecției sociale pentru marginalizați, vulnerabili și excluși;

* consolidarea unui spațiu comun european de libertate, securitate și justiție;

* organizarea unei guvernări economice și sociale europene, care să asigure dezvoltarea echilibrată a tuturor statelor membre;

* dezvoltarea instituțională a Uniunii Europene pe baza criteriilor transparenței, eficienței, coerenței, legitimității și subsidiarității, cu respectarea echilibrului între instituții, ca și al celui între interesele statelor membre și interesul comun european; în acest sens, vor fi susținute întărirea rolului Parlamentului European și implicarea parlamentelor naționale în procesul decizional european, precum și ameliorarea sistemului judiciar european, la care cetățenii să aibă un drept individual de recurs în apărarea drepturilor conferite lor de un viitor Tratat Constituțional al Uniunii Europene.

Documentul este semnat de președintele României, Ion ILIESCU, și de președinții Partidului Social Democrat – Adrian NĂSTASE, Partidului România Mare – Corneliu VADIM TUDOR, Uniunii Democratice Maghiare din România – Béla MARKÓ, Partidului Național Liberal - Theodor STOLOJAN, Partidului Democrat – Traian BĂSESCU, Partidului Umanist din România social-liberal – Dan VOICULESCU, Grupului minorităților din Camera Deputaților, altele decât cea maghiară – Varujan PAMBUCCIAN.

DECLARAȚIA participanților la Forumul Național „UE – 2007”

Reuniți, la 14 februarie 2003, în Forumul Național pentru susținerea procesului de aderare a României la Uniunea Europeană, noi, reprezentanți ai partidelor politice, ai instituțiilor fundamentale ale statului, ai autorităților publice locale, ai sindicatelor și patronatului, ai organizațiilor profesionale, ai mediilor academice, universitare și de cercetare, ai cultelor religioase, ai mass-media și comunității oamenilor de

cultură, știință și artă, ai altor componente ale societății civile, ne exprimăm dorința de a contribui la susținerea reformei interne și a demersurilor externe pentru accelerarea integrării României în Uniunea Europeană și finalizarea acestui proces la termenul stabilit și asumat de 1 ianuarie 2007.

În acest scop, facem publică prezenta

DECLARAȚIE cu privire la aderarea României la Uniunea Europeană

Demersul de integrare euro-atlantică a României, inițiat imediat după Revoluția din decembrie 1989 și confirmat, recent, de invitația de a face parte din Alianța Nord-Atlantică și de decizia Consiliului European de la Copenhaga, trebuie aprofundat prin reafirmarea unei largi solidarități a întregii societăți românești, care să pună pe deplin în valoare toate resursele de care dispunem, spre atingerea acestui ideal național cu semnificație istorică.

Este meritul cumulativ, de mai mult de 13 ani, al tuturor componentelor societății românești, deopotrivă din viața politică și din societatea civilă, că integrarea țării noastre în Uniunea Europeană a fost privită și înțeleasă de la început de poporul român ca o garanție a stabilității și dezvoltării durabile, a coeziunii economice și sociale, a accelerării procesului de modernizare a României și democratizării profunde și ireversibile a societății românești.

Integrarea țării în Uniunea Europeană reprezintă opțiunea majorității covârșitoare a cetățenilor României, un element comun al programelor partidelor participante la Forum și al mandatului încredințat lor de către electorat, ca și o preocupare de fond a tuturor instituțiilor și organizațiilor reprezentate la Forum.

Aderarea României la Uniunea Europeană este o realizare istorică, ce răspunde pe deplin atât intereselor naționale fundamentale ale țării noastre, cât și obiectivului fărâșirii unei Europe unite, stabile și prospere.

Amploarea și importanța măsurilor ce trebuie adoptate pentru pregătirea aderării României la Uniunea Europeană transformă tema integrării într-un subiect predominant de politică internă, de atitudine civică și acțiune responsabilă a tuturor componentelor societății românești, de receptivitate și mobilizare convergentă a resurselor de care dispune fiecare, de solidarizare a tuturor cetățenilor în jurul atingerii acestui obiectiv de anvergură istorică.

Capacitatea de acțiune și decizie în cadrul procesului de guvernare se poate întări printr-o susținere conjugată și asumată în mod specific de principalii vectori politici și de opinie din societate, de instituțiile și organizațiile profesionale ce răspund de teme proprii din agenda generală a procesului de aderare și care au resurse distincte pentru implicarea în derularea acestuia.

Reperete dezvoltării țării în viitor necesită convergența economică, socială și culturală cu Uniunea Europeană, ale cărei valori se exprimă prin: demnitate umană, libertate, democrație, statul de drept și respectarea drepturilor omului, pe baza cărora se creează o societate pașnică, în care se practică toleranța, justiția și solidaritatea.

Forumul Național pentru susținerea aderării României la Uniunea Europeană consacră hotărârea partidelor politice, societății civile, minorităților naționale, mediului de afaceri, sindicatelor, înalților reprezentanți ai cultelor religioase, mediului academic, științific, universitar și din alte sectoare ale educației, personalităților din domeniul culturii și creației, reprezentanților autorităților locale, reprezentanților mass-media, de a fi coautorii unei platforme naționale pentru accelerarea pregătirii în vederea aderării țării noastre la Uniunea Europeană și finalizarea acestui proces la data de 1 ianuarie 2007.

Având în vedere aceste principii unanim acceptate, noi, cei constituiți în Forumul Național pentru susținerea aderării României la Uniunea Europeană, declarăm că:

1. Înțelegem procesul de integrare europeană a României ca fiind un proiect al întregii societăți românești și ne angajăm să gestionăm cu responsabilitate sprijinul masiv al cetățenilor noștri pentru pregătirea de aderare la Uniunea Europeană – sprijin pe care îl considerăm un veritabil capital național.

2. Înțelegem eforturile și obligațiile pe care le presupune opțiunea irevocabilă a poporului român pentru integrarea în Uniunea Europeană, fiind conștienți de faptul că statutul de membru al Uniunii va produce atât avantaje, cât și responsabilități.

3. Recunoaștem că obținerea statutului de țară membră a Uniunii Europene depinde de aplicarea principiului bunei guvernări, ca și de o susținere politică și civică din partea întregii societăți românești în adoptarea și aplicarea măsurilor de reformă structurală care sunt presante și decisive în finalizarea procesului de aderare.

4. Vom susține, prin modalitățile noastre specifice, demersurile de politică internă și externă ale Președintelui României, Parlamentului și Guvernului României, compatibile cu obiectivul aderării la Uniunea Europeană și care asigură eficiența acestui proces, astfel încât termenul stabilit pentru aderare, 1 ianuarie 2007, să fie respectat.

5. Vom păstra angajamentul nostru pentru dezvoltarea și pe mai departe a României ca o societate democratică, aflată în deplină concordanță cu valorile europene. Consolidarea instituțiilor democratice ale statului de drept, respectarea drepturilor omului și minorităților, gestionarea modernă, în spirit european, a diversității multiculturale reprezintă o importantă sursă de stabilizare politică internă și regională, ca și o expresie a voinței societății românești de a se integra într-o Europă Unită.

6. Salutăm, împreună cu partenerii noștri europeni, apropiata semnare a Tratatului de Aderare la Uniunea Europeană de cele 10 state invitate la Copenhaga ca pe un eveniment care, fără să încheie actuala etapă a extinderii UE, generează un impuls suplimentar pentru realizarea reformelor interne, menite să finalizeze cu succes negocierile de aderare a țării noastre, pe baza aceluiași criterii și performanțe.

Profesorii noștri și cărțile lor

Conștiința de sine a culturii române

de prof.univ.dr. Ioan N. ROȘCA

Edificator al culturii române moderne, Titu Maiorescu revine în actualitate nu numai prin simpla rememorare a datei nașterii (15/27 februarie 1840) sau a celei a stingerii sale din viață (18 iunie/1 iulie 1917), ci și prin recenta monografie *Scufundarea în adâncuri*, consacrată filosofiei sale de profesorul și istoricul filosofiei Gh. Al. Cazan.

Cunoscut îndeobște în ipostazele sale de celebru critic literar, de îndrumător cultural și promotor al marilor noștri clasici Eminescu, Creangă, Caragiale, Slavici, mentorul „Junimii” este redescoperit în cartea amintită și în calitatea sa, mai puțin cunoscută marelui public, aceea de filosof. Spunem este redescoperit, pentru că, printre cererile extrem de analitice, specifică de altfel și celorlalte lucrări ale sale de istoria filosofiei românești, noul și, totodată, mai vechiul său interpret proiectează mai multă lumină asupra dimensiunii filosofice a scrierilor de tinerete și a celor de maturitate, ca și a altor manifestări culturale ale renumitei și proteiciei personalității maioresciene.

Modalitatea cercetării și expunerii adoptată de Gh. Al. Cazan este una complexă, care conjugă analiza logică și istorică a textelor maioresciene în succesiunea lor cronologică și raportarea comparativă a acestora la sursele lor filosofice (de la Platon și Aristotel la Spinoza și, mai departe, la Kant și Herbart, la Hegel și Feuerbach, la Comte și Schopenhauer) sau la ecourile avute de unele idei maioresciene la alți filosofi. Totodată, autorul explică unele din constantele gândirii lui Maiorescu prin realitățile culturale și social-politice ale societății românești din acel timp.

Un izvor important al reconstrucției ideatice realizate de Gh. Al. Cazan îl constituie *Jurnalul și Epistolarul* lui Maiorescu, ambele privite atât ca expresii ale unei vieți sufletești mai bogate, ireducibile la un șirag de concepte sau de percepte, cât și ca laborator de idei, în special al celor din scrierile de tinerete.

Modalitatea abordării practicate de Gh. Al. Cazan, dar și acumulările unei serioase documentări și reflecții personale, ca și atitudinea sa receptivă, de exersat exegeză și, nu în ultimul rând, talentul său publicistic îi permit, finalmente, să recomponă un Maiorescu pe cât de personal, de dependent de hermeneu, pe atât de independent, de *par lui-même*, văzut și altfel decât alți comentarii și descrieri parca mai bine decât s-ar fi înțeles el însuși.

Prin apelul la *Jurnalul și Epistolarul*, dar și la celelalte „documente”, Maiorescu este readus în actualitate nu numai ca filosof, ci și ca om.

În noua lumină concentrată asupra lui, Maiorescu ne apare ca o personalitate mult mai complexă, la care glacialitatea proverbială nu exclude cătuși de puțin o afectivitate intensă și variată, în care altruismul iubirii se împletește cu egoismul orgoliului și, uneori, chiar al vanității, iar dorința puternică a afirmării de sine cu năzuința la fel de tare de a contribui la propășirea culturală a neamului său. Primit cu răceală, la vestitul liceu Tiresianum din Viena, tânărul Maiorescu a dorit și a reușit să le arate „ingraților” (el se exprima astfel, cu un termen din limbajul animalier) de vienezii ce poate un român. La absolvirea liceului a fost premiat de Ministerul Culturii și a luat cuvântul din partea absolvenților. Avid de cunoaștere, în liceu a descoperit logica și filosofia. Apoi, sub semnul iubirii, a început să-și formuleze și primele lui reflecții filosofice. Sub noi imbolduri intelectuale, dar și afective, revelația filosofiei îl va stăpâni și în următorii ani. În Germania, unde studiază la Facultatea de Drept, se ocupă și de filosofie și în 1859 își ia doctoratul în filosofie cu teza *Das Verheltnis* (Relația). Și tot acolo, în 1860 dă la iveală lucrarea *Einiges Philosophie in gemeinschaftlicher Form*, apărută postum și în limba română sub titlul *Considerații filosofice*. Acum, autorul cultiva filosofia nu numai de dragul cunoașterii, ci și întrucât considera că este trebuincioasă țării sale și dorea ca, reintors în țară, s-o profeseze. În plus, urmărirea să impună atenției nu numai propriul său nume, ci și pe acela al nației sale. De aceea, atunci când cartea i-a fost primită favorabil în Germania de avizați întru filosofie, a ținut să mulțumească unuia dintre recenzenti pentru că acesta găsisse de cuvânt să menționeze că autorul lucrării este român.

Așadar, ca om, Titu Maiorescu n-a fost chiar un olimpiu, ci sub poiziția de gheată a caracterului său a cloccotit un vulcan. Precum se știe, în viața sa personală au existat și unele momente eruptive, marcate de iubire și suferință, de aprindere și stingere și dezamăgire și consolare. Totuși, cel puțin în viața publică, dar nu numai, Maiorescu a părut și întrucâtva a fost și un olimpiu, nu în sensul că în spatele ideilor și atitudinilor sale n-ar fi existat și un fond afectiv, ci prin faptul că înseși sentimentele sale au fost puse în slujba unor idei nobile, mai înalte, așa cum acestea, la rândul lor, s-au zămislit în

crezutul celor mai luminoase și rodnice sentimente. Credem că această concluzie se degajă și din *Scufundarea în adâncuri*, mai exact din sublinierea că „*Maiorescu s-a construit, mereu, pentru roburile de prim rang, iar aceasta indiferent de câmpurile sau orizonturile de activitate pe care le-a vizat*” și că scopurile sale n-au fost doar o expresie a orgoliului său, ci au fost puse în relație și „*cu stările date ale societății românești*”. Putem gândi că olimpiismul maiorescian a existat nu numai pentru că a fost perceput ca atare, ci și pentru că același spirit îl regăsim și la discipolii săi, mai mult sau mai puțin ortodoxi, C. Rădulescu-Motru, I. Petrovici, P. P. Negulescu, și, la urma urmei, pentru că era o caracteristică a modelului de intelectual care s-a prelungit până în perioada interbelică și chiar mai târziu. Și nu era vorba de o morgă academică sau de o mască, ci de sincera aspirație dublată de

Gh. Al. Cazan

Titu

Maiorescu

în actualitate

un permanent efort profesional și moral de a corespunde conceptului de om de cultură, de intelectual veritabil. Și mai era vorba și de rolul acordat de societate omului de cultură. Și nici nu credem că modelul de intelectual-simplu om de serviciu ar fi cel preferat de o societate care ar urmări să promoveze valorile, adică să progreseze.

Așa cum filosoful a fost, totuși, un om, tot așa și filosofia sa a fost, în esență, una lumescă. Cu alte cuvinte, n-a fost ruptă de lume, de istorie, ci s-a aflat în corelație intimă cu realitatea, cu viața. Este, de altfel, și cea mai generală idee, după cum vom vedea, cea mai frumoasă, care străbate actuala monografie.

Din amintita idee călăuzitoare se desprind alte două idei-forță sau aprecieri, pe care Gh. Al. Cazan le argumentează cât se poate de convingător. Prima susține că, în scrierile sale de tinerete, deja amintite, Maiorescu a fost, dacă nu un filosof original, oricum un filosof autentic, cu unele idei și atitudini personale, situate la înălțimea teoretică a primei jumătăți a veacului în care s-a format, cel de-al XIX-lea. A doua, opusă ideii încetățenite chiar de către maiorescieni, dar mai ales de Eugen Lovinescu în monografia sa *Maiorescu*, din 1940, afirmă că filosofia n-a lipsit cătuși de puțin nici din activitatea desfășurată după 1860 de autorul *Considerațiilor filosofice*.

În ce privește conținutul filosofic al tezei de doctorat din 1859, *Relația*, Gh. Al. Cazan apreciază, ca și alți cercetători, că Maiorescu este herbartian, iar despre *Considerațiile filosofice* din 1860 – că autorul lor se înscrie, în principal, în linia stângii hegeliene, întrucât înțelege ideile de Dumnezeu, de nemurire ș.a. în spirit feuerbachian. Ceea ce mi se pare a fi absolut remarcabil și actual este însă nu faptul că Maiorescu a legitimat ateismul ca o concepție care poate contribui la afirmarea a ceea ce este omeneș în om, ci acela, magistrul pus în evidență de exegeză și trecut pe prim planul gândirii maioresciene, că filosoful gândea a statuat principiul toleranței ca virtute primară a omului. De altfel, principiul amintit a fost nu numai proclamat, ci și promovat de gânditorul român, care, deși ateu, a respectat și alte puncte de vedere. Și cum să nu fie Maiorescu actual și în această privință în condițiile în care și azi unii sunt adepții dialogului numai în vorbe, nu și în fapte, iar intoleranța de toate felurile, inclusiv de natură religioasă, generează conflicte nu numai între indivizi, ci și între colectivități, putând degenera în confruntări dure?

Un moment mai puțin cunoscut al activității filosofice, desfășurate până în 1860 de Maiorescu și dezvoltat pe larg în recenta exegeză a filosofiei sale, îl constituie și primul comentariu românesc dat de el teoriilor socialiste și comuniste, în conferința ținută în toamna anului 1859 sub titlul *Socialismul și comunismul din punct de vedere critic*. Și în această privință, aș accentua nu atât pe ideea că Maiorescu este primul critic român al acestor teorii, cât pe faptul că, deși le recuză, nici nu le face o critică din topar, ci adoptă aceeași atitudine de expunere corectă, care nu ocultește nici

constatarea că, după revoluția din 1789 din Franța, „nici o clasă nu este mulțumită cu situația ei” și că „toată lumea năzuiește la emancipare”.

Despre continuarea preocupărilor filosofice ale lui Titu Maiorescu după 1860, argumentele sunt multiple. În primul rând, însuși Maiorescu își considera lucrarea din 1860 o „propedeutică”, o carte deja „învinșă” de către el. În al doilea rând, documentatul său cercetător invocă și evocă prelegerile ținute de Maiorescu la Facultatea de Filosofie din Iași între 1863-1872, între care un curs de *Filosofia istoriei* ignorat de alți cercetători, dar menționat de autorul său în *Jurnal*, altul despre *Metafizica lui Kant* și altul de *Logică*, toate din 1863, descoperirea lui Schopenhauer în 1863 și, tot în același an, continuarea conferințelor publice sub forma unor *Prelecțiuni populare*, iar mai departe *Logica* sa din 1876, cu ediția definitivă din 1898, studiul *Din experiență* din 1888, *Prelegerile de istoria a filosofiei*, ținute la Universitatea din București între 1884-1909 și, în fine, celelalte studii despre cultură, estetică și critică literară. După cum se constată, este o activitate prodigioasă, care, chiar dacă nu se finalizează cu lucrări de construcție filosofică personală, cuprinde nu puține idei inovatoare. Maiorescu își conservă

însă coordonatele filosofice din 1860, astfel încât una din cele mai spectaculoase și mai substanțiale aprecieri date de Gh. Al. Cazan este aceea potrivit căreia *teoria armoniei* (determinării necesare) dintre *fond și formă* nu privește doar acest cuplu, așa cum s-a crezut de către interpreții operii lui Maiorescu, ci „*întreaga concepție a gânditorului nostru despre relație și relate*”, care afirmă inexistența relației fără relate etc. În condițiile unei societăți românești în tranziție, în care se edifică noi relații economice, politice, culturale, Maiorescu rămâne instructiv și prin celebra sa teorie a formelor goale fără un fond autentic, fără fundamentul dinlăuntru, dat de civilizație și cultură.

În genere, în reconstituirea și interpretarea întregii filosofii maioresciene, Gh. Al. Cazan ocolește cu grijă atât interpretările enciclopedice și hagiografice, cât și atitudinile hipercritice și demolatoare, cărora le opune un demers critic argumentat și nuanțat, cu toate acceptările, dar și rezervele cuvenite, și unele și altele afirmate cu franchețe, fie cu bucuria asentimentului, fie cu plăcerea polemică sau a ironiei subtile, dar lipsite de orice maliție. De aceea, în interpretarea sa, Maiorescu este un personaj viu și, realmente, contemporan.

Două apariții recente

Conf.univ.dr. Sultana CRAIA

În afara lucrărilor cu caracter didactic publicate de profesorii Facultății de Filosofie-Jurnalism la Editura Fundației *România de Mâine*, la finele anului 2002 au fost lansate, în prezența studenților din anul I, și două volume tipărite de autorii lor la alte edituri. Conf.univ.dr. **Lucian Chișu** și-a editat volumul, foarte substanțial din toate punctele de vedere, *Prejudecata Caracostea* la Editura Muzeului Literaturii Române. Este o operă de recuperare, dedicată criticului, esteticianului și lingvistului Dumitru Caracostea, a cărui moștenire intelectuală a fost controversată și încă prea puțin cunoscută. Monografia, de peste 30 de pagini, este construită dintr-o perspectivă ce urmărește să instituie „prezența gândirii sale lingvistice”, să-i prezinte „biografia spirituală și în cadrul ei, rolul jucat de știința limbajului în conturarea profilului său intelectual”. *Cuvântul înainte* al autorului explică orientarea demersului, care începe cu o biografie ce pune accentul pe formația și evoluția științifică, în contextul intelectual al epocii.

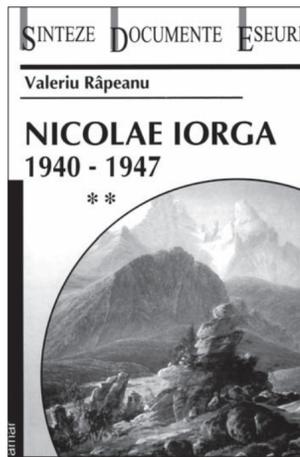
Urmează un capitol care are ca obiect activitatea de autor de manuale a lui D. Caracostea și un altul consacrat doctorului cu W. Meyer-Lübke, analizat în detaliu, cu evidențierea profilului tânărului cercetător „pasionat de întreg spectrul cercetării limbajului, de la lingvistica indo-europeană, romanistică, românistă și până la dialectologie, cititor atent al întregii literaturii de specialitate, pe care o preia de

„SPIRITUL LUI IORGA DĂINUIEȘTE ÎNCĂ, DIN FERICIRE!”

Valeriu Râpeanu
NICOLAE IORGA 1940-1947

Dacă somnul rațiunii naște monștri, somnul națiunii prevestește calvarul, suferința atroce rezultată din întunecarea conștiinței naționale, când resorturile societății se destramă și solidaritatea dintre oameni este pulverizată. Perioada premergătoare anului fatidic 1940 rămâne în istoria noastră o mare enigmă, o stare de neînțeles în datele ei ultime, în pofida numeroaselor documente pe care le deținem și a studiilor fundamentale ce le-au fost consacrate. Ba tocmai din analiza acestora se nasc, obsedant, întrebările: cum a fost posibilă rătăcirea societății noastre în condițiile când România, reintregită, în sfârșit, după îndelungi și sângeroase sacrificii, se afla sub permanenta amenințare din cele patru puncte cardinale? De unde iluzia bolnavă că un drept istoric, o dată recucerit, îngăduie în comunitatea respectivă desfrâuul lipsei de vigilență, de concentrare, de unitate și de amplă creație socială? Cum se explică dezinteresul unora și ura sălbăteacă a altora – ducând deopotrivi spre crimă – față de simbolurile noastre naționale?

Nicolae Iorga a fost și rămâne unul dintre aceste simboluri naționale ale noastre, prin uriașă lui putere de creație, de solidarizare a valorilor, prin credința lui neabătută în destinul nostru național și prin multe asemenea atribute. Statura lui spirituală este atât de proeminentă încât tocmai ea marchează, mai limpede decât orice altă măturie, hotarul dintre bine și rău în societatea românească a timpului. Și tocmai de aceea destinul lui Nicolae Iorga oferă cheia înțelegerii vremii sale și are, pentru prezent, dar și pentru viitor, o nobilă valoare catalitică, de resurecție, de trezire, fie și în ceasul al doispzezecelea, din somnul rațiunii și al națiunii. Ne-o demonstrează pe viu cele două volume **Nicolae Iorga 1940-1947**, alcătuite ca sinteze de documente și eseuri de eminentul critic și istoric literar **Valeriu Râpeanu**, apărute succesiv la prestigioasa Editură 100+1 GRAMAR. Cele mai multe dintre aprecierile pe care le-am consemnat, pe seama primului volum din această carte, în revista *Opinia națională*, numărul 324 din 21 februarie 2002, își află acum noi puncte de sprijin în conținutul celui de-al doilea volum, cuprinzând toate documentele referitoare la Nicolae Iorga, apărute între anii 1943-1948. Este o etapă dramatică, de **continuitate**, dar și de

Valeriu Râpeanu
NICOLAE IORGA 1940-1947

ruptură a tradiției naționale, iar acest caracter reiese limpede din atitudinile față de personalitatea lui Nicolae Iorga. Valeriu Râpeanu se dovedește și de astă dată cel mai bun cunosător al biografiei și operii lui Nicolae Iorga, al modalităților foarte diverse în care această uriașă personalitate s-a reflectat în publicistica și, în genere, în mișcarea românească de idei din ultimele aproape șapte decenii.

Acest al doilea volum atestă, pe larg, mai întâi caracterul mișcării intelectuale care s-a reafirmat după 15 mai 1941, când are loc sesiunea solemnă comemorativă a Academiei Române, consacrată lui Nicolae Iorga, și care curma prima interdicție a marelui nostru istoric, inaugurată la 6 septembrie 1940, de către regimul prezidat de Ion Antonescu și Horia Sima. De la acea sesiune solemnă comemorativă a Academiei Române, caracterul de **continuitate** s-a făcut cunoscut prin studii științifice de amploare care aveau să marcheze o cotitură fundamentală în înțelegerea operii lui Nicolae Iorga – după cum remarcă Valeriu Râpeanu în densul **Cuvânt înainte** la acest al doilea volum. Dar tot în această perioadă apar și primele elemente de **discontinuitate**. Institutul de Istorie Universală „Nicolae Iorga”, din 6 decembrie 1941, când își reia activitatea, până la sfârșitul anului 1947, când activitatea îi este din nou interzisă, după „exemplul” precedentului legionar din septembrie 1940, se afirmă ca cel mai important laborator de studiere și tipărire a operii lui Nicolae Iorga. Până la 23 August 1944, aici sunt reeditate trei volume din opera savantului, după care, timp de 21 de ani, până în 1965, nici o tipăritură din opera istoricului nu mai poate apărea în România. Ba mai mult, începând cu anul 1945 are loc interzicerea, inclusiv în circuitul bibliotecilor, a cărților lui Nicolae Iorga, un număr de 200 titluri, așa cum rezultă din documentele Cenzurii. De unde și concluzia lui Valeriu Râpeanu: „*tipărirea și studiarea operii lui N.Iorga între 1940-1947 este semnificativă pentru evoluția și involuția societății românești în acea vreme, pentru lupta dusă până în ultimul moment de intelectualii români pentru păstrarea ființei naționale, deși forțele aflate în joc erau de mărime și puteri disproporționate*”.

Către această concluzie conduce întregul conținut al celui de-al doilea

volum din lucrarea **Nicolae Iorga 1940-1947**. Întâlnim aici, reproduce adesea integral și pertinent comentate, contribuțiile lui Gheorghe I.Brătianu dintr-un ciclu radiofonic, consacrat lui N.Iorga în anul 1943; regăsim studii și articole din anul 1944, aparținând lui Alexandru Lapedatu, Tudor Vianu, M. Berza, Mihail Sadoveanu, Constantin Titel Petrescu, Dr. N.Lupu, N.Bănescu, D.M.Pippidi, Dimitrie Gusti, Lucrețiu Pătrășcanu. Urmează, în anul 1945, și dintr-o perspectivă ideologică mai mult sau mai puțin modificată, articole semnate de Zaharia Stancu, Petru Groza, apoi, în anii 1946 și 1947, G.Călinescu, Tudor Argeșii, Pompiliu Constantinescu, Tudor Teodorescu-Braniște și, ca epilog al cărții, anul 1948, când din opera marelui nostru istoric, interpretată de Siguranța Generală a Statului, „*rezultă spiritul antisovietic al lui Iorga*”. Regăsim astfel aici întreaga bătaie pentru și împotriva lui **N.Iorga**, purtată între anii 1944-1947, ca o continuare a celei anterioare, pe larg prezentată și ea în volumul întâi al acestei remarcabile reconstituiri istorice, prin care cititorului de azi i se oferă pagini puțin cunoscute sau de-a dreptul uitate, dar foarte semnificative pentru cunoașterea epocii.

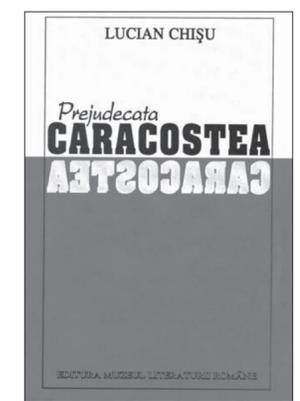
Nu însă și pentru înțelegerea rătăcirilor care se vor amplifica timp de peste două decenii, a prapăstiei tot mai amenințătoare și de pe urma căreia alunecările de teren le resimțim chiar și astăzi. Dacă printre-un derapaj de sorginte politică, pe care îl înțelegem cât de cât, Zaharia Stancu putea scrie, în anul 1945, că Iorga „*era acceptat în Parlament ca o curiozitate necesară, ca un divertisment*”, iar „*policienii orbii îl foloseau pentru diversivni zgomotoase*”, cum să înțelegi demența lui D.I.Suchianu care, în același an, înnoirea prestigioasă revistă **Viața Românească** prin cuvinte ca acestea: „*Lui Iorga îi revine meritul nu numai de a fi pus primele temelii ale legionarismului român, dar și acela european, de a fi inventat, «avant la lettre», hitlerismul*”? Poate fi înțeles, în vreun fel, cinismul criminal al unui I. Ludo – chiar dacă peste numele lui s-a așternut definitiv uitarea – care, sub ocrotirea armatei de invazie, scria în toamna lui 1944 următoarele: „*Ce-ar fi făcut Iorga dacă era pus în dilema de a alege nu între Germania și Anglia, ci între Germania și Rusia? Nu cumva cei care l-au asasinat pe Iorga s-au pripit ca niște copii*”? Așa, deci, Iorga nu trebuia să fie ucis înainte de vreme, ci după ce era dat pe mâna lui Stalin! OdiOS cinism, care are și el rolul lui, întrucât explică limpede motivele care aveau să ducă la interzicerea operii lui N.Iorga după anul 1947 și la situarea numelui său în direcții de ordin negativ al gândirii și acțiunii publice – cum pe bună dreptate remarcă Valeriu Râpeanu.

Cea mai sinistră satisfacție față de asasinarea năpraznică a lui Nicolae Iorga avea să și-o manifeste istoricul ungur Ladislau Makkai. De aceea, răspunsul pe care i-l dă profesorul Mihai Berza în **Revista Istorică**, vol. XXXII, 1946, are o valoare de referință: „*Și tocmai pentru că concepția istorică a lui Nicolae Iorga începe abia acum să fie actuală, socotim prematur răsfățul de ușurare cu care dl. Makkai își încheia articolul: «La mort tragique de Iorga vient de terminer cette époque de l'histoire roumaine»*”. *Moartea lui Nicolae Iorga nu a terminat nimic: spiritul lui dăinuiește încă. Din fericire!*

Cuvinte cu valoare de referință. **Premonitorii**.

Mihai IORDĂNESCU

Debut studentesc în poezie

Ultima în ordinea apariției (chiar la sfârșitul lunii decembrie) este cartea de versuri a unui student din primul an, **Valeriu Danciu**, scrisă în colaborare cu **Cornel Paui** (Editura Morel). Dacă pentru profesori apariția unui volum devine obișnuită, în cazul debutului unui student, evenimentul este o sărbătoare nu numai pentru autor, dar și pentru facultatea la care studiază. Placheta de poezie se numește *Leolam. Piatra de hotar* și se deschide cu o prefață cu titlul *Erezie și Smerenie*, semnată de criticul literar Geo Vasile, care observă caracterul ei frapat și stranietatea. „Volumul, scrie prefațatorul, dezvoltă aproape întreaga semiologie a condiției poetice intramlenare, de la silogisme amărâciunii și frisonul securității într-o lume desacralizată, până la fotografia eșecului prematur pe fundalul stridentelor noastre biografice”. Criticul remarcă „ispita ludică”, „lapidaritatea enunțului poetic”, „voluptățile eufonice” și revolta, „neîmpăcarea sufletească”. Este, într-adevăr, o poezie reflexivă, întoarsă în sine, atâta de neliniștit metafizice, scăldată într-o lumină de crepuscul, melancolică și uneori interogativă, fără naivități, matură de la început. Un prim pas, făcut cu siguranță, în ceea ce, sperăm, va fi o carieră literară.

La aniversarea unei remarcabile emisiuni Maestrii artei și culturii românești la tvRM

În seara zilei de 24 februarie 2002, postul de televiziune *România de Măine* inaugura o nouă emisiune intitulată **Maestrii artei și culturii românești**. Invitați erau baritonul Dan Iordăchescu și cele două fiice, Cristina și Irina, care urmează vocația tatălui lor, formând o adevărată dinastie muzicală. Realizatori: Valeriu Răpeanu și Carmen Stoianov.

De atunci nume ilustre ale artei teatrale, muzicale, ale științei noastre au răspuns invitației postului de televiziune *România de Măine*, oferind ascultătorilor posibilitatea cunoașterii drumului creației unor personalități care au marcat dezvoltarea culturii române contemporane și au avut o contribuție esențială la afirmarea spiritualității ei peste hotare. Duminică de duminică seara, ascultătorii postului de televiziune *România de Măine* s-au întâlnit cu David Ohanezian, Ludovic Spiess, Ilinca Tomoroveanu, Silvia Voinea, Maria Slătinaru-Nistor, acad. Constantin Bălăceanu-Stolnici, Cristian Mandeal, Ileana Stana Ionescu, acad. Dan Berindei, Sorana Coroamă, Pascal Bentoiu, Theodor Grigoriu, Ion Lucian, Raluca Zamfirescu, George Motoi, Costel Constantin, George Mihăiță, Horea Popescu, Aurelian Octav Popa, Șerban Lupu, Viniciu Moroianu, Dinu Săraru, Geo Saizescu, George Zaharescu.

Mai multe emisiuni au fost dedicate evocării unor figuri reprezentative ale culturii românești contemporane, un loc aparte avându-l cele dedicate lui George Enescu la care au participat și pianista Ilinca Dumitrescu, criticii Radu Gheciu, Viorel Cosma, Vasile Tomescu. La emisiunile comemorative Perpessicius, Vladimir Streinu, Șerban Cioculescu, Ion Vlasiu au participat actrița Ileana Iordache, poetul Ion Brad, istoricii și criticii literari Barbu Cioculescu, George Muntean, Lucian Chișu, Ioana Vlasiu.

Prin noi, facultatea la tine acasă !

Programul

Televiziunii România de Măine (tvRM)

LUNI 24 februarie 2003

- 6:00 **Matinal** (informații utile, sfatul medicului, gimnastică, revista presei, interviuri, muzică)
- 10:00 Drept penal (3). Infracțiunile contra statului. Autor: prof.univ.dr. Gheorghe Diaconescu
- 11:20 Economie politică (25/2). Economia mondială la început de mileniu. Autor: prof.univ.dr. Constantin Mecu
- 11:55 Bazele contabilității (17). Contabilitatea trezoreriei. Autor: prof.univ. Dobrin Marinică
- 12:30 Bazele informaticii (5). Arhitectura calculatoarelor electronice. Autor: conf.univ.dr. Daniel Mareș
- 13:05 Cercetări de marketing (3). Proiectarea cercetărilor de marketing. Autor: conf.univ.dr. Manuela Epure
- 13:35 Istorie socială (6) Perspectiva realizării sintezelor sociale. Autor: prof.univ.dr. Florian Tănăsescu
- 14:00 **Știri**, muzică, promo
- 14:30 Filme documentare. •Contemporani în București •Poeme transilvane
- 15:30 Program muzical
- 16:00 Film documentar. Cum să începem o afacere? (10)
- 16:30 **Litera și spiritul legii**. Emisiune de prof.univ.dr. Corneliu Turianu (r)
- 17:30 **Orizonturi economice**. Realizator: prof.univ.dr. Constantin Mecu
- 18:30 **Actualități**, promo, muzică
- 19:15 **Cufărul cu povești**: „Zăna verde”. Povestitor: Dan Burghelca. Realizator: Carmen Cintează
- 19:30 **Ora melomanului**. Emisiune în direct realizată de Dumitru Cucu
- 20:30 Filme documentare. •Brâncuși – Târgu Jiu •Concert pentru d-ra Pogany
- 21:00 **Fairplay**. Talk-show în direct pe probleme de actualitate ale sportului. Realizator: Mugur Popovici
- 22:30 **S.O.S inima**. Emisiune de prof.univ.dr.doc. H.C. Ioan Pop De Popa (r)
- 23:30 Program muzical nocturn
- 02:00 Cursuri universitare (reluare din tronsonul 10:00 – 14:00)

MARȚI 25 februarie 2003

- 6:00 **Matinal** (informații utile, sfatul medicului, gimnastică, revista presei, interviuri, muzică)
- 10:00 Drept civil (1). Principala ramură de drept privat. Autor: prof.univ.dr. Corneliu Turianu
- 11:10 Drept roman (23). Obligații. Autor: prof.univ. Ștefan Cocos
- 11:40 Drept constituțional (3). Evoluția constituțională a României după 23 August 1944 până la Revoluția din decembrie 1989. Autor: prof.univ.dr. Gheorghe Uglean
- 12:55 Istoria statului și dreptului român (2). Statul și dreptul geto-dac. Autor: conf. univ.dr. Florin Negoită
- 13:25 Drept diplomatic și consular (2). Drept consular. Autor: lector univ.dr. Aurel Bonciog
- 14:00 **Știri**, promo, muzică
- 14:30 Filme documentare. •Marea Britanie azi •Vacanță în S.U.A
- 15:30 Program muzical
- 16:00 **Club internațional**. Pakistan. Emisiune de Ioana Nitobe (r)
- 17:30 **Invitație la film** - emisiune de informare și cultură cinematografică, realizată de Emil Voicu (r)
- 18:30 **Actualități**, promo, muzică
- 19:15 **Cufărul cu povești**: „Cele trei dorințe”. Povestitor: Dan Burghelca. Realizator: Carmen Cintează
- 19:30 **Planeta Pământ**. Patrimoniul cultural al umanității: Santiago de Compostela
- 20:30 Muzică populară
- 21:30 **Preluare Deutsche Welle**
- 22:30 **Dicționar economic**. Emisiune de conf. univ.dr. Eugen Ghiorghită
- 23:00 **Vorbiți, scrieți românește**. Emisiune de lect.univ.dr. Valeriu Marinescu (r)
- 23:30 Program muzical nocturn
- 02:00 Cursuri universitare (reluare din tronsonul 10:00 – 14:00)

MIERCURI 26 februarie 2003

- 6:00 **Matinal** (informații utile, sfatul medicului, gimnastică, revista presei, interviuri, muzică)
- 10:00 Drept civil (anul III) (8). Contractul de locațiune. Autor: prof.univ.dr. Corneliu Turianu
- 11:15 Istoria literaturii române (4). Mihail Kogălniceanu și „Dacia literară”. Autor: lector univ.dr. Luiza Marinescu
- 11:40 Limba română (5/2). Vocabularul limbii române. Autor: prof.univ.dr. Ion Toma
- 12:25 Istorie și civilizație franceză (5). Secolul XVIII. Autor: lector drd. Liliana Repeteanu
- 13:05 Istoria medie a românilor (5). Românii în secolele X – XIII. Autor: prof.univ.dr. Mihail M. Andreescu
- 13:35 Folclor muzical (1). Introducere. Autor: lector univ.dr. Otilia Pop Miculi
- 14:00 **Știri**, promo, muzică
- 14:30 Film documentar. Patrimoniul cultural al umanității: Avila
- 15:30 Muzică populară
- 16:00 **Orașele țării**: Timișoara, documentar coproducție TVRM – TVR Internațional
- 16:30 Program muzical
- 17:00 **Atelier TV studentesc**. Magazin studentesc. Coordonator Eugenia Grosu Popescu
- 18:30 **Actualități**, promo, muzică
- 19:15 **Cufărul cu povești**: „Rășnița care macină orice”. Povestitor: Dan Burghelca. Realizator: Carmen Cintează
- 19:30 **Repere românești**. Emisiune de Silvia Frimu
- 20:00 **Calitatea vieții**, emisiune în direct, realizată de prof.univ.dr. Mircea Bulgaru
- 21:00 **Dialog juridic** cu prof.univ.dr. Corneliu Turianu
- 21:30 Film documentar. „Pictura românească în epoca impresionistă”
- 22:00 **Preluare Deutsche Welle**
- 23:00 **Oameni care sunt**: Gabriela Voinea. Emisiune de Marina Roman Boiangiu (r)
- 00:00 Program muzical nocturn
- 02:00 Cursuri universitare (reluare din tronsonul 10:00 – 14:00)

JOI 27 februarie 2003

- 6:00 **Matinal** (informații utile, sfatul medicului, gimnastică, revista presei, interviuri, muzică)
- 10:00 Limba latină (7). Pronumele. Autor: prof.univ.dr. Liviu Franga
- 10:35 Introducere în știința politicii (3) Grupuri de presiune. Autor: prof.univ.dr. Mihai Ozunu
- 11:25 Teoria literaturii (9). Genurile și speciile literare. Autor: lector univ.dr. Valeriu Marinescu
- 11:55 Limba română (6/1). Ortografia limbii române. Autor: prof.univ.dr. Ion Toma
- 12:35 Birotică (2). Prezentarea generală a editorului de texte Word. Asistent univ. Mihai Gabriel
- 13:10 Lingvistică generală (2). Introducere. Autor: Prof.univ.dr. Zamfira Mihail
- 14:00 **Știri**, promo, muzică
- 14:30 Film documentar. Australia – vacanțe
- 15:30 **Dincolo de arenă**. Emisiune în direct de Mugur Popovici
- 16:30 **Dialog juridic** cu prof.univ.dr. Corneliu Turianu (r)
- 17:00 Filme documentare. •Arta documentarului: Valspe Schiuni; Insula Samoa •Seara pe Marea Hebridelor
- 18:00 **Întâlnire cu folclorul**. Emisiune de Theodora Popescu (r)
- 18:30 **Actualități**, promo, muzică
- 19:15 **Cufărul cu povești**: „Piticul cel urât”. Povestitor: Dan Burghelca. Realizator: Carmen Cintează
- 19:30 Filme documentare. •Muzeul Satului •Primul sigiliu al Romei
- 20:30 **România în lume**. Emisiune realizată în colaborare cu Fundația „România în lume”. Moderator: Nicolae Mardari
- 22:00 **Cheia succesului – manager XXI**. Emisiune în direct de Carmen Dumitriu
- 23:00 Program muzical nocturn
- 02:00 Cursuri universitare (reluare din tronsonul 10:00 – 14:00)

VINERI 28 februarie 2003

- 6:00 **Matinal** (informații utile, sfatul medicului, gimnastică, revista presei, interviuri, muzică)
- 10:00 Introducere în mass – media (4) Structura sistemelor mass – media. Autor: prof. Lucian Chișu
- 10:30 Informatică pentru sociologie – psihologie (4). Editare Word. Autor: Cristian Pomohaci
- 11:05 Preistorie și arheologie (1). Introducere în preistorie. Autor: Mioara Turcu
- 11:20 Geologie (5). Deformarea corpurilor geografice. Autor: prof. Marin Șeclăman
- 11:55 Metode și tehnici de cercetare în sociologie (1). Ancheta pe bază de chestionar. Autor: lector univ.dr. Beatrice Manu
- 12:30 Psihologia educației (10). Procesualitatea actului de învățare. Autor: lector univ.dr. Gabriela Cristea
- 13:05 Istoria evului mediu european (1). Evul mediu și feudalismul. Autor: Ecaterina Lung
- 13:40 Istorie antică universală (3). Apariția statelor orientale. Autor: lector univ.dr. Rodica Ursu
- 14:00 **Știri**, muzică, promo
- 14:30 **Fairplay**. Talk-show pe probleme de actualitate ale sportului. Realizator: Mugur Popovici (r)
- 16:00 **Repere românești**. Emisiune de Silvia Frimu (r)
- 16:30 **Knock – out**. Lecții de autoapărare. Realizator: Alexandru Gonci
- 17:00 **Not yet but soon** – emisiune de Doru Enache (r)
- 17:30 Program muzical
- 17:45 **Pe drumul destinului**. Emisiune de Ioana Mandache
- 18:30 **Actualități**, promo, muzică
- 19:15 **Cufărul cu povești**: „Povestea ghiocelului”. Povestitor: Dan Burghelca. Realizator: Carmen Cintează
- 19:30 **Universul cunoașterii**. Emisiune interactivă de actualitate științifică (creativitate, I.T., terapii complementare, educație în afara școlii, noutăți din micro și macro cosmos). Realizator: Cătălin Grosu
- 21:00 **Lumea în clipa 2003**. Petrol și sânge. Invitați: Viorel Patrichi, Corneliu Vlad. Emisiune de Marian Oprea
- 22:00 **În slujba adevărului**. Emisiune de conf.univ.dr. Petre Buneci
- 23:00 **Calendarul cultural** al lunii februarie, realizat de prof.univ.dr. Ion Dodu Bălan (r)
- 23:30 Program muzical nocturn
- 02:00 Cursuri universitare (reluare din tronsonul 10:00 – 14:00)

SĂMBĂȚĂ 1 martie 2003

- 6:00 **Matinal** (informații utile, sfatul medicului, gimnastică, revista presei, interviuri, muzică)
- 8:30 Muzică populară
- 9:00 **Vorbiți, scrieți românește**. Emisiune de lect.univ.dr. Valeriu Marinescu
- 9:30 **Not yet but soon** – emisiune de Doru Enache

- 10:00 **Lumea copiilor**. Emisiune de Carmen Cintează
- 11:00 **Cu ... și despre muzică**. Emisiune de Mihai Darie
- 12:00 **Universul cunoașterii**. Emisiune de actualitate științifică (creativitate, I.T., terapii complementare, educație în afara școlii, noutăți din micro și macro cosmos). Realizator: Cătălin Grosu (r)
- 13:30 **Litera și spiritul legii**. Emisiune de prof.univ.dr. Corneliu Turianu
- 14:30 **Meandrele administrației publice**. Emisiune în direct de George Nicolau
- 16:00 **Lumea sporturilor**. •Infosport: cluburi, campionate, competiții. Emisiune de prof.univ.dr. Septimiu Todea și Mugur Popovici
- 17:00 **Întâlnire cu folclorul**. Emisiune de Theodora Popescu
- 17:30 **Trăiește – fi arta**. Emisiune de Marina Roman Boiangiu
- 18:30 **Actualități**
- 19:00 Program muzical
- 19:30 **Mărțișoare, mărțișoare**. Emisiune de Dumitru Cucu
- 21:00 **Laborator de creație**. Emisiune de prof.univ.dr. Ion Dodu Bălan
- 22:00 Program muzical
- 22:30 **Atelier studentesc**. Magazin studentesc. Coordonator Eugenia Grosu Popescu (r)
- 00:00 Program muzical nocturn

DUMINICĂ 2 martie 2003

- 6:00 **Matinal** (informații utile, sfatul medicului, gimnastică, revista presei, interviuri, muzică)
- 8:00 **Repere spirituale** – emisiune de prof.univ.dr. Mihail Diaconescu
- 9:00 **Lumea copiilor**. Emisiune de Carmen Cintează (r)
- 10:00 **Auto – star**. Emisiune de Gavrilă Inoan
- 10:30 Filme documentare. •Irlanda de Nord •În Oltenia pe urmele lui Nicolae Iorga
- 11:00 **Rețete pentru sănătate**. Emisiune de Eugenia Grosu Popescu
- 12:00 Program muzical
- 12:30 **Lumea în clipa 2003**. Petrol și sânge. Invitați: Viorel Patrichi, Corneliu Vlad. Emisiune de Marian Oprea (r)
- 13:30 **Mărțișoare, mărțișoare**. Emisiune de Dumitru Cucu (r)
- 15:00 **Invitație la film** - emisiune de informare și cultură cinematografică, realizată de Emil Voicu
- 16:00 **Lumea sporturilor**. •Glorii ale sportului românesc. •Infosport: cluburi, campionate, competiții. Emisiune de prof.univ.dr. Septimiu Todea și Mugur Popovici
- 17:00 **Club internațional**. Venezuela. Emisiune de Ioana Nitobe
- 18:30 **Actualități**
- 19:00 **Maestri**. Theodor Grigoriu. (II) Emisiune de Valeriu Răpeanu
- 20:00 **Ora melomanului**. Emisiune de Dumitru Cucu (r)
- 21:00 **Oameni care sunt**: Nicolae Cajal. Emisiune de Eugenia Grosu Popescu
- 22:00 Cântece populare
- 23:00 Program muzical nocturn

Opinia națională

Telefoane:
410.39.11 și
410.39.13,
interioare:
117, 122
Fax:
411.33.84

REVISTA OPINIA NAȚIONALĂ ESTE EDITATĂ DE FUNDAȚIA ROMÂNIA DE MĂINE.

Instituție social – umanistă de cultură, știință și învățământ
Revista se poate procura prin abonament de la toate oficiile poștale din țară. În Catalogul RODIPEI, revista se regăsește la poziția 2.256.

Solicitări de abonamente se pot adresa redacției, cu plata prin mandat poștal sau dispoziție de plată pe adresa: *Opinia națională*, Splaiul Independenței nr. 313, Sectorul 6, București, Cont 2511.1-23.1/rol - B.C.R. – Sucursala Unirea.

ISSN 1221-4019

Machetarea computerizată și tiparul executat de
LABORATORUL DE TEHNOREDACTARE ȘI TIPOGRAFIA
FUNDAȚIEI ROMÂNIA DE MĂINE

Publicația OPINIA NAȚIONALĂ este înregistrată la Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci la nr. 24.000/7.090.672 din 3 septembrie 1997.

LICENȚA

Evenimentul care a dominat,
în aceste zile, ansamblul preocupărilor
didactice, dar și ambianța cotidiană
la Universitatea
Spiru Haret

La întrebările noastre, absolvenți
și licențiați răspund cu firească
emoție și îndreptățit optimism

În ansamblul activității universitare a intrat în mod legitim și demn, o dată cu acreditarea Universității *Spiru Haret*, o nouă componentă – susținerea examenului de licență chiar în cadrul facultăților acreditate – Facultatea de Drept, Facultatea de Limbi și Literaturi Străine, Facultatea de Filosofie-Jurnalism, Facultatea de Management Financiar-Contabil, Facultatea de Medicină Veterinară, Facultatea de Educație Fizică și Sport –, emblematică pentru valoarea actului instructiv-educativ.

Continuând ancheta publicată în numărul trecut, ne-am adresat, de data aceasta, studenților care au șansa acum de a finaliza anii de studenție în facultate în care s-au format pentru cariera aleasă. Încercătura emoțională a acestui moment unic, decisiv în viața studențească însă nu s-a diminuat. Dimpotrivă. Pentru studenții aflați la această primă confruntare a propriilor cunoștințe cu exigențele Comisiei de specialitate, acest moment înseamnă multe, foarte multe emoții nedismulate. Le-am putut citi pe fețele lor îmbujorate, le-am simțit prezența învăluindu-le glasul, stând de vorbă cu ei, pentru a afla cum s-au pregătit, ce a contat mai mult pentru ei în valorificarea condițiilor optime oferite de facultate pe care au absolvit-o, ce mesaj pot transmite promoțiilor următoare.

Am consemnat o parte din răspunsurile primite, pe care le publicăm în cele ce urmează:

Facultatea de Drept

Adriana Cristina Neicuțescu: Aș fi o ipocrită dacă aș spune că nu am emoții, indiferent de locul unde susțin examenul de licență – aici, la facultatea în care m-am format pentru viitoarea mea carieră sau în altă facultate. Mă aflu, totuși, pentru prima dată în fața acestui eveniment și pentru a-l onora m-am pregătit intens în toată perioada anului terminal. Am pornit de la convingerea că totul depinde de mine și de aceea am investigat tot ce mi-a recomandat coordonatorul lucrării mele – Biblioteca Națională, Biblioteca facultății, inclusiv Internetul, pentru a-mi forma o imagine cât mai exactă și mai personală despre tema abordată. De altfel, visul meu a fost întotdeauna să devin avocată. Și nu mi-am închipuit că o asemenea profesie s-ar putea clădi fără un suport solid în cultura procedurii civile, domeniu din care am ales și tema lucrării privind particularități ale executării silite. O temă specioasă, în tratarea căreia imaginația nu te ajută prea mult. Dar în structurarea abordării acestei problematice m-a ajutat mult dl profesor – îndrumător care pot spune că mi-a dat aripi. Așa că m-am documentat și am elaborat apoi lucrarea, ceea ce m-a făcut mai stăpână pe mine. M-am gândit că în fața comisiei, un fel de instanță, când voi pleda singură „cauza”, trebuia să prezint cât mai multe „probe” în susținerea examenului.

Mesajul meu către viitoarele promoții de juristi este simplu: contactați pe voi, ca să se poată apoi conta pe voi.

Marin Lăcraru: Cum m-am pregătit pentru licență? Am privit cu seriozitate această perioadă decisivă din viața mea de student, impunându-mi chiar un program sever, cu destule renunțări. Știam din capul locului că nu este vorba de un examen oarecare și că efortul mai mare de concentrare pentru studierea și pregătirea lucrării de licență nu poate lipsi, dacă vrei să câștigi „procesul”.

Facultatea de Filosofie-Jurnalism

Cristian Berari: Am crezut întotdeauna că dreptul de a susține examenul de licență aici unde m-am instruit va fi obținut. Dubla specializare a facultății, corpul didactic de elită, condițiile oferite reprezentau un argument forte în parcursul unui drum deloc ușor, presărat nu odată cu manifestări de subiectivism, cu anumite prejudecăți, și-au spus cuvântul. Dar acum cred și mai tare în starea de superioritate a specialistului în mass-media, care a beneficiat și de o cultură filosofică solidă. Ar fi fost însă o utopie să cred că de acum restul va veni de la sine. Cu această convingere am pornit în pregătirea subiectului ales pentru lucrarea de licență *Libertatea de exprimare în presă* – un spațiu larg și generos pe care trebuia să-l acopăr până la istovire. Nimic nu mă împiedica să

M-a fascinat Psihologia juridică și din acest domeniu am luat subiectul pentru lucrarea de licență. Am citit mult, cu interes în facultate, am participat la realizarea unor anchete, sondaje, studii de caz, ceea ce mi-a deschis orizonturi noi, nebanuite. Dar practica efectuată la Centru de reeducare din Brașov a fost esențială, apropiindu-mă și mai mult de lumea aceasta marginalizată. M-am decis să aleg pentru lucrarea de licență tema *Delincvența juvenilă* – un subiect în tratarea căruia simțeam că pot contribui la elucidarea împrejurărilor în care tinerii sunt aruncați în această ipostază degradantă, la adăncirea cauzelor, la identificarea factorilor care ar putea concura la reducerea dimensiunilor acestui fenomen. Și acum, abia aștept să susțin lucrarea. Sper să nu am emoții de nici un fel.

Emil Petru: Aștept mult de la acest examen, de care mi-am legat speranțele că voi răzbi mai ușor, apoi să și profitez. Am o experiență tristă în acest sens. Fac parte din promoția 2001-2002 și m-am mai prezentat odată la examenul de licență la o facultate de stat. A fost un eșec care m-a marcat. Am refăcut drumul parcurs în pregătire, pentru a-mi da seama unde am fost vulnerabil. Am tras multe concluzii, înainte de toate că încrederea în forțele proprii rămâne o simplă sintagmă fără acoperire, dacă nu are la bază o pregătire tenace. Deci nu mă aflu pentru prima dată la examenul de licență. Susținându-l aici, în facultatea pe care am promovat-o știam că nu este un privilegiu, că exigențele vor fi la fel de mari și toate acestea m-au determinat să învăț. Mai mult, mai sistematic. Dar intru în examen fără complexe, cu gândul că îl voi trece. Îmi doresc foarte tare să nu mai dezamăgesc pe nimeni.

Nu vă legănați la gândul că dând examenul de licență în facultatea noastră, totul va decurge mai ușor, de la sine. Importanța și răspunderea față de acest examen sunt la fel de mari.

ajung la cele mai valoroase surse, să le investighez, să le interpretez și, pe baza studierii atente a unor publicații, să-mi formeze o imagine realistă asupra modalităților și formelor de exprimare, intrând într-o lume care m-a cucerit. În toată această perioadă, oricât ar fi fost de complicat, n-am risipit absolut nici o posibilitate, colaborând permanent cu coordonatorul lucrării, nezeitând să cer informații și de la alți dascăli ai mei, de la colegi chiar, îmbogățindu-mi mereu „munțița” documentară.

Gândul că acum, la examen, va trebui să demonstrez că absolvenții facultății noastre sunt cel puțin la fel de bine pregătiți, dacă nu chiar mai solid, ca și colegii lor din alte facultăți, mi-a insuflat acel optimism de care toți avem atâta nevoie.

Ionuț Sorin Apostu: Poate părea un paradox faptul că, deși lucrez de acum în presă, totuși tema lucrării pe care o voi susține în cadrul examenului de licență am ales-o din domeniul filosofiei. Să ai o asemenea șansă a dublei specializări și să n-o folosești ar fi sinonim cu a renunța din start la un mare atu. Ceea ce n-a fost cazul meu. M-am încumetat să optez pentru o temă dintr-un domeniu care m-a pasionat, convins fiind că aceste cunoștințe vor completa de minune pregătirea, specializarea mea în jurnalism. Așa că în *Proiectul axiologic a lui Petre Andrei*, tema lucrării de licență, am investit nu numai știință, ci și un mare interes profesional. Și am avut noroc, recunosc, și de o îndrumare pertinentă, care venea la timp în fiecare etapă a elaborării lucrării, ajutându-mă să-mi largesc orizontul cunoașterii, documentării, să mă verific. Tentativa de a amâna câte un examen înscris în grilă a existat la început, dar apoi am fost convins că trebuie acordată atenție fiecărei materii, într-un fel sau altul toate regăsindu-se în eșafodajul de argumente pe care urma să-mi structurez lucrarea. Așa că, atenție, nu se câștigă nimic, dacă se acumulează examenele de an, ci mai degrabă se pierde.

Facultatea de Management Financiar-Contabil

Rodica Maria Citirigă: Sper că m-am pregătit îndeajuns ca să pot să mă prezint în fața Comisiei de specialitate. Mi-am ales o temă de acut interes și de mare actualitate – *Taxa pe Valoarea Adăugată*. Și, după cum știți, în acest domeniu, în anul 2002 au intervenit modificări, având în vedere necesitatea adaptării la standardele Uniunii Europene. În general, legislația economică a suportat un proces de înnoire, de compatibilizare cu reglementările UE. Am realizat un studiu de caz la o firmă, care m-a ajutat mult în structurarea lucrării, în identificarea elementelor de nouitate. Sunt convinsă că fără îndrumarea domnului profesor coordonator de lucrare, greu aș fi ajuns la liman, la discernământul necesar pentru a reține esențialul din noianul acesta de norme și metodologii.

Acum mă simt aptă să demonstrez că pregătirea a fost serioasă, profundă, întrucât susținerea examenului de licență am privit-o cu multă răspundere, dar și cu convingerea că fără efort, nimic nu se poate obține.

Stan Ioan Buna: Sunt convins că examenul de licență trebuie privit cu toată seriozitatea, indiferent de locul unde are loc. O spun dintr-o experiență nu prea onorabilă. Mă aflu pentru a

În minutele premergătoare licenței

Facultatea de Educație Fizică și Sport

Opinii ale proaspeților licențiați:

doua oară într-o asemenea postură, pe care doresc sincer s-o depășesc, de data aceasta, cu succes.

La prima încercare am ignorat importanța pe care o are pregătirea, din punct de vedere teoretic, a tuturor temelor recomandate în bibliografie, nu numai a celor cu grad de dificultate mai mare. M-a costat această neinspirată alegere. Sper ca studenții din viitoarele promoții să nu reediteze experiența mea, pentru că reluarea pregătirii susținerii examenului de licență este mult mai complicată. Chiar dacă acum el are loc în facultatea care m-am format. Acest drept trebuie să ne ambiționeze și mai mult. Aceasta a însemnat să aprofundez întregul material bibliografic.

Este absolut obligatoriu dacă vrei să nu ratezi licența; și eu doresc foarte tare să trec acest prag și să pot profesa în domeniul proiectării în baze de date.

A fost nevoie să revăd și lucrarea de licență, să o mai actualizez, s-o îmbogățesc. Firește, erau noi exigențe formulate și de doamna profesoară care mi-a asigurat îndrumarea pe tot parcursul documentării, elaborării lucrării care a avut ca temă, *Sistemul informatic de evidență a angajaților și de calcul al salariilor*, un domeniu în care au apărut unele elemente de nouitate.

Mirela Micutaru: Vestea că vom susține examenul de licență chiar în cadrul facultății ne-a dat aripi, însemnând o descătușare. Gata cu teama de necunoscut, cu spaima. Eliberată de acest stres, am început să mă pregătesc cu și mai multă seriozitate, la gândul că nu mai aveam dreptul să ratez, dar nici să fac rabat exigențelor formulate de coordonatorul lucrării. Și, astfel pregătită, am reușit ca la proba scrisă, la care subiectele au fost destul de complexe, să mă descurc destul de bine. Am fost și ca studentă jucătoare de handbal de performanță, timp de cca 15 ani și din această cauză lucrarea de licență a vizat acest domeniu al handbalului.

Acum mă pot afirma în viața didactică cu multe șanse. Fiind profesor suplinitor de 5 ani de zile în județul Suceava și pentru faptul că iubesc cariera didactică, și îndrăgesc foarte mult copiii, voi continua activitatea de dascăl. Obținând în urma examenului de licență și carnetul de antrenor, voi încerca să formez și o echipă de handbal, copii, pentru a putea să le transmit cunoștințele dobândite de mine în anii studenției.

Vasile Ionuț: Am absolvit Facultatea de Educație Fizică și Sport a Universității *Spiru Haret*, promoția 2002. La proba scrisă a examenului de licență subiectele au fost, după părerea mea, accesibile. Pentru această probă m-am pregătit serios în ultima perioadă, iar pentru proba orală, pregătirea susținerii lucrării de licență s-a întins pe mai bine de doi ani, întrucât am efectuat un experiment la liceul la care am învățat și eu, cu elevii sportivi care practică sportul de performanță.

Mă bucur nespun că Universitatea *Spiru Haret* a fost acreditată, în fine, după o perioadă de așteptare, mult prea lungă, având în vedere condițiile materiale și cadrele didactice de elită pe care le are facultatea.

Dumitru Petru: Vă mărturisesc că la proba scrisă subiectele mi s-au părut ușoare, fiind scema de pregătire pe care recunosc că am făcut-o pentru a nu compromite acest moment.

Sunt fericit realmente că am avut această șansă de a fi prima promoție care nu a trebuit să susțină examenul de licență. Vreau să spun că era o nedreptate să fim mereu amânați. Facultatea noastră dispune de toate condițiile și acestea nu sunt cu nimic inferioare celor de la facultățile de stat. Așa că, în sfârșit, am fost recunoscuți pe drept și acreditați.

Gheorghița Ghiță Ghinea: Este a doua oară când particip la un examen de licență, neavând șansa să fiu promovată în vara anului 2002. De data aceasta, m-am pregătit serios, așa că tema la proba scrisă, mi-a fost accesibilă. Pentru examenul de licență am pregătit o lucrare având ca temă un subiect din teoria și metoda educației fizice școlare și profitând și de faptul că sunt suplinitoare în învățământul gimnazial, de aproape 10 ani de zile, am efectuat experimentul cu elevii, la orele de educație fizică. Mă bucur că am trecut cu bine acest examen și de abia aștept să mă întâlnesc cu colegii mei care mi-au ținut pumnii.

Am învățat multe în facultate și doresc să mulțumesc cadrelor didactice pentru toate cunoștințele pe care ni le-au transmis și care ne-au susținut și au fost mereu alături de noi pe parcursul anilor de studenție.

A consemnat Adela DEAC